

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní

Problematika vymáhání daňových nedoplatků a daňová exekuce
Diplomová práce

2023

Bc. Michaela Herianová

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní
Akademický rok: 2022/2023

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Bc. Michaela Herianová**
Osobní číslo: **E200021**
Studijní program: **N0488A050001 Hospodářská politika a veřejná správa**
Specializace: **Ekonomika veřejného sektoru**
Téma práce: **Problematika vymáhání daňových nedoplatků a daňová exekuce**
Zadávací katedra: **Ústav podnikové ekonomiky a managementu**

Zásady pro vypracování

Cílem práce bude analýza právní úpravy vymáhání daňových nedoplatků a daňová exekuce. Následně tato problematika bude vyhodnocena z pohledu fungování v praxi.

Osnova:

- Vymezení základních pojmů.
- Vymáhání daňových nedoplatků a daňová exekuce.
- Vyhodnocení problematiky z pohledu fungování v praxi.
- Formulování závěrů a doporučení.

Rozsah pracovní zprávy: **cca 50 stran**
Rozsah grafických prací:
Forma zpracování diplomové práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

BAKEŠ, M. a kol. Finanční právo. Praha: C. H. Beck, 2012. ISBN 978-80-7400-440-7.
BREBURDA, J. Exekuce srážkami ze mzdy. ANAG, 2021. ISBN 978-80-7554-308-0.
DE TROYER, Ilse. Tax Recovery Assistance in the EU: Execution of Requests for Recovery and/or Precautionary Measures in Other EU Member States. EC Tax Review, 2014, 23.4.
GROSSOVÁ, M. Finanční právo se zaměřením na daňové právo. KEY Publishing, 2008. ISBN 978-80-87071-77-9.
KŮRKA, Vladimír a Karl SVOBODA. Přehled judikatury ve věcech rozhodnutí a exekuce. Wolters Kluwer, 2013. ISBN 978-80-7478-374-6.
LICHNOVSKÝ, O. a kol. Daňový řád s komentářem. 4. vyd. C. H. Beck, 2021. ISBN 978-80-7400-838-2.
NOVOTNÁ, M. a kol. Daňové řízení. C. H. Beck, 2019. ISBN 978-80-7400-730-9.

Vedoucí diplomové práce: **Ing. František Sejkora, Ph.D.**
Ústav podnikové ekonomiky a managementu

Datum zadání diplomové práce: **1. září 2022**
Termín odevzdání diplomové práce: **30. dubna 2023**

prof. Ing. Jan Stejskal, Ph.D. v.r.
děkan

L.S.

doc. Ing. Michaela Kotková Strítěská, Ph.D. v.r.
vedoucí ústavu

V Pardubicích dne 1. září 2022

Prohlašuji:

Práci s názvem Problematika vymáhání daňových nedoplatků a daňová exekuce jsem vypracovala samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využila, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byla jsem seznámena s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Beru na vědomí, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, a směrnicí Univerzity Pardubice č. 7/2019 Pravidla pro odevzdávání, zveřejňování a formální úpravu závěrečných prací, ve znění pozdějších dodatků, bude práce zveřejněna prostřednictvím Digitální knihovny Univerzity Pardubice.

V Pardubicích dne 30. 11. 2023

Bc. Michaela Herianová v. r.

PODĚKOVÁNÍ

Touto cestou bych velice ráda poděkovala vedoucímu mé diplomové práce, Ing. Františku Sejkorovi, Ph.D., za jeho odborné vedení, cenné rady a vstřícnost v průběhu zpracování této diplomové práce.

ANOTACE

Diplomová práce se zabývá analýzou právní úpravy vymáhání daňových nedoplatků a daňovou exekucí. První část práce je zaměřena na základní pojmy, které souvisejí s vymáháním daňových nedoplatků a také na způsoby provedení daňové exekuce. V další části je problematika vyhodnocena z pohledu fungování v praxi. Závěr práce dále obsahuje formulování závěrů včetně vlastního doporučení.

KLÍČOVÁ SLOVA

správce daně, daňové nedoplatky, exekuční titul, vymáhání, daňová exekuce, exekuční příkaz

TITLE

A problematic of enforcing tax unpaid balances and a tax execution

ANNOTATION

The diploma thesis deals with the analysis of the legal regulation of the recovery of tax arrears and tax enforcement. The first part of the thesis is focused on the basic concepts related to the recovery of tax arrears and also on the methods of tax execution. In the next part the issue is evaluated from the point of view of functioning in practice. The conclusion of the work also contains the formulation of conclusions, including its own recommendation.

KEYWORDS

tax administrator, tax arrears, execution title, enforcement, tax execution, execution order

OBSAH

SEZNAM ILUSTRACÍ	9
SEZNAM TABULEK	9
SEZNAM GRAFŮ	9
SEZNAM ZKRATEK A ZNAČEK.....	10
ÚVOD.....	11
1 VYMEZENÍ ZÁKLADNÍCH POJMŮ.....	12
1.1 Právní úprava vymáhání daňových nedoplatků	12
1.2 Správa daní.....	13
1.2.1 Daň.....	14
1.2.2 Nedoplatek	16
1.3 Správce daně a osoby zúčastněné na správě daní	17
1.3.1 Správce daně	17
1.3.2 Osoby zúčastněné na správě daní.....	19
2 VYMÁHÁNÍ DAŇOVÝCH NEDOPLATKŮ A DAŇOVÁ EXEKUCE.....	21
2.1 Vymáhání prostřednictvím soudního exekutora	22
2.2 Uplatnění nedoplatku v insolvenčním řízení.....	24
2.3 Přihlášení nedoplatku do veřejné dražby	25
2.4 Daňová exekuce	26
2.4.1 Daňová exekuce příkázáním pohledávky z účtu u poskytovatele platebních služeb	27
2.4.2 Daňová exekuce srážkami ze mzdy	28
2.4.3 Daňová exekuce příkázáním jiné peněžité pohledávky	29
2.4.4 Daňová exekuce postižením jiných majetkových práv	30
2.4.5 Daňová exekuce prodejem movitých věcí	32
2.4.6 Daňová exekuce prodejem nemovitých věcí.....	34
2.5 Zajištění daně	36
2.5.1 Zajišťovací příkaz	37
2.5.2 Zástavní právo.....	38
2.5.3 Ručení	41
2.5.4 Zálohy	41
2.6 Vyloučení majetku z daňové exekuce.....	42
2.7 Prohlášení o majetku.....	42
2.8 Odklad a zastavení daňové exekuce.....	43
3 VYHODNOCENÍ PROBLEMATIKY Z POHLEDU FUNGOVÁNÍ V PRAXI	45
3.1 Finanční úřad pro Pardubický kraj.....	45
3.2 Daňové subjekty v Pardubickém kraji	45

3.3 Vymáhání daňových nedoplatků v Pardubickém kraji	46
3.4 Vymáhané a vymožené daňové nedoplatky podle jednotlivých typů daňové exekuce.....	49
3.5 Úspěšnost vymáhání nedoplatků podle jednotlivých typů daňové exekuce	52
3.5.1 Daňová exekuce příkázáním pohledávky z účtu u poskytovatele platebních služeb	52
3.5.2 Daňová exekuce srážkami ze mzdy	53
3.5.3 Daňová exekuce příkázáním jiné peněžité pohledávky	54
3.5.4 Daňová exekuce prodejem movitých věcí	55
3.5.5 Daňová exekuce prodejem nemovitých věcí.....	56
3.5.6 Daňové pohledávky uplatněné v insolvenčním řízení.....	57
3.6 Všeobecné problémy snižující efektivitu vymáhání daňových nedoplatků	58
4 FORMULACE ZÁVĚRŮ A DOPORUČENÍ	60
4.1 Doporučení ke zvýšení efektivity vymáhání daňových nedoplatků u správce daně.....	62
4.2 Doporučení ke zvýšení efektivity vymáhání daňových nedoplatků u dlužníka.....	64
ZÁVĚR.....	65
POUŽITÁ LITERATURA.....	67

SEZNAM ILUSTRACÍ

Obrázek 1 – Organizační struktura	18
--	----

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 – Daňové subjekty v České republice	20
Tabulka 2 – Počet vydaných zajišťovacích příkazů a úhrada ze zajištění	38
Tabulka 3 – Počet vydaných rozhodnutí o zřízení zástavního práva v ČR	40
Tabulka 4 – Daňové subjekty v Pardubickém kraji	46
Tabulka 5 – Vývoj objemu a počtu vymáhaných a vymožených daňových nedoplatků	47
Tabulka 6 – Způsob vymožení daňových nedoplatků v mil. Kč	48
Tabulka 7 – Daňové pohledávky uplatněné v insolvenčním řízení v mil. Kč	58

SEZNAM GRAFŮ

Graf 1 – Přehled vymáhaných nedoplatků podle jednotlivých typů daňové exekuce v mil. Kč ...	49
Graf 2 – Přehled vymožených nedoplatků podle jednotlivých typů daňové exekuce v mil. Kč ...	51
Graf 3 – Úspěšnost vymáhání daňových nedoplatků příkázáním pohledávky z účtu u poskytovatele platebních služeb	53
Graf 4 – Úspěšnost vymáhání daňových nedoplatků srážkami ze mzdy	54
Graf 5 – Úspěšnost vymáhání daňových nedoplatků příkázáním jiné peněžité pohledávky	55
Graf 6 – Úspěšnost vymáhání daňových nedoplatků prodejem movitých věcí	56
Graf 7 – Úspěšnost vymáhání daňových nedoplatků prodejem nemovitých věcí	57

SEZNAM ZKRATEK A ZNAČEK

APED	Aplikace elektronických dražeb
CEE	Centrální evidence exekucí
CIS	Cizinecký informační systém
CRV	Centrální registr vozidel
CRZ	Centrální registr zbraní
č.	číslo
čl.	článek
ČR	Česká republika
DPH	daň z přidané hodnoty
DŘ	daňový řád
EPO	Elektronické podání
FS	Finanční správa
GFŘ	Generální finanční ředitelství
IŘ	insolvenční řízení
ISEO	Informační systém evidence obyvatel
Kč	Koruna česká
LZPS	Listina základních práv a svobod
mil.	milion
mld.	miliarda
např.	například
NIA	Národní identitní autorita
OFŘ	Odvolací finanční ředitelství
OZ	Občanský zákoník
resp.	respektive
Sb.	Sbírky
SFÚ	Specializovaný finanční úřad
SJM	společné jmění manželů
tis.	tisíc
tzn.	to znamená
ÚzP	územní pracoviště

ÚVOD

Diplomová práce se zabývá problematikou vymáhání daňových nedoplatků a daňovou exekucí. Pro státní rozpočet jsou daně jedním z hlavních zdrojů příjmů, a proto je nezbytné, aby bylo zajištěno také jejich vybrání. Exekuce je jakýmsi zásahem do práv osob, z toho důvodu je upravena právními předpisy, které musí být správcem daně dodržovány.

Cílem této práce je analýza právní úpravy vymáhání daňových nedoplatků a daňová exekuce. Následně je tato problematika vyhodnocena z pohledu fungování v praxi.

Práce je rozdělena do čtyř kapitol, kde první kapitola diplomové práce je zaměřena na právní úpravu vymáhání daňových nedoplatků. Následně se tato část věnuje základním pojmům, které souvisejí s vymáháním daňových nedoplatků. Je zde také popsáno, kdo je účastníkem daňového řízení.

Druhá kapitola diplomové práce se zabývá vymáháním daňových nedoplatků a jednotlivými způsoby provedení daňové exekuce. Způsobů, kterými lze daňový nedoplatek vymáhat, je několik. Správce daně však musí zvolit takový způsob vymáhání nedoplatku, aby náklady, které jsou s vymáháním spojené, nebyly ve značeném neproměru k výši nedoplatku. Nejčastějším způsobem vymáhání daňového nedoplatku je tedy daňová exekuce, která je prováděna samotným správcem daně. Správce daně také může zabezpečit vymáhání daňového nedoplatku prostřednictvím soudního exekutora, uplatnit jej v insolvenčním řízení nebo přihlásit nedoplatek do veřejné dražby. Všechny tyto způsoby vymáhání daňového nedoplatku jsou v této druhé kapitole popsány. Následně je tato část zaměřena na způsoby zajištění daně, vyloučení majetku z daňové exekuce, prohlášení o majetku a odklad a zastavení daňové exekuce.

Třetí kapitola se zabývá vymáháním daňových nedoplatků v Pardubickém kraji za období 2017–2022. Vymáhání daňových nedoplatků je zaměřeno na daňovou exekuci a uplatnění nedoplatku v insolvenčním řízení, neboť ostatní způsoby vymáhání daňového nedoplatku Finanční správa ČR využívá jen v nezbytných případech. Úvod kapitoly je zaměřen na vývoj počtu daňových subjektů, které finanční úřad pro Pardubický kraj eviduje. Další část je již zaměřena na analýzu vymáhaných a vymožených daňových nedoplatků v Pardubickém kraji za sledované období včetně uvedení jednotlivých skutečností, které negativně ovlivňují efektivitu vymáhání daňových nedoplatků.

Závěrečná čtvrtá kapitola je věnována formulaci závěrů včetně uvedení doporučení, která by mohla vést k vyšší úspěšnosti vymožení daňových nedoplatků.

1 VYMEZENÍ ZÁKLADNÍCH POJMŮ

První kapitola diplomové práce se zabývá základními pojmy, které jsou důležité pro oblast vymáhání daňových nedoplatků. Nejprve je uvedena legislativa, podle které je postupováno v případě vymáhání daňových nedoplatků. Následně se práce zabývá správou daní, kdy daň je dále vymezena z pohledu jejího členění a funkcí. Dále je zde vysvětleno, kdo je správcem daně včetně osob zúčastněných na správě daní. V neposlední řadě je zde uveden i počet evidovaných a aktivních daňových subjektů v České republice.

1.1 Právní úprava vymáhání daňových nedoplatků

Při vymáhání daňových nedoplatků se postupuje podle zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „daňový řád“) a subsidiárně se použije zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „občanský soudní řád“). V případě zástavního práva správce daně využije zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „občanský zákoník“). Správce daně podpůrně využívá i další obecné právní předpisy.

V případě mezinárodního vymáhání je postup správce daně upraven zákonem č. 471/2011 Sb., o mezinárodní pomoci při vymáhání některých finančních pohledávek, ve znění pozdějších předpisů a také směrnicí Rady 2010/24/EU ze dne 16. března 2010 o vzájemné pomoci při vymáhání pohledávek vyplývajících z daní, poplatků, cel a jiných opatření (Ministerstvo financí ČR, 2019). Doklad o vymahatelnosti pohledávky musí být přiložen u každé žádosti o vymáhání a představuje jediný základ pro vymáhání v dožádaném členském státě (De Troyer, 2014).

Správce daně může mimo jiné zabezpečit vymáhání daňového nedoplatku prostřednictvím soudního exekutora dle zákona č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů, uplatnit jej v insolvenčním řízení dle zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon) nebo přihlásit nedoplatek do veřejné dražby dle zákona č. 26/2000 Sb., o veřejných dražbách, ve znění pozdějších předpisů (Lichnovský, 2021).

Daňový řád

Daňový řád nahradil předchozí právní úpravu správy daní, a to zákon č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, který nabyl účinnosti 1. ledna 1993. Daňový řád od okamžiku nabytí účinnosti (1. ledna 2011) prošel několika novelizacemi. V daňovém řádu je vymáhání daní obsaženo v ustanoveních § 175 a následujících.

Občanský soudní řád

Daňový řád v ustanovení § 177 upravuje vztah k občanskému soudnímu řádu tak, že:

„(1) Nestanoví-li tento zákon jinak, postupuje se při daňové exekuci podle občanského soudního řádu.

(2) Pravomoci správce daně, jakožto exekučního orgánu, upravuje výlučně tento zákon. Tam, kde vystupuje správce daně coby oprávněný z exekučního titulu, použijí se obdobně ustanovení občanského soudního řádu upravující postavení oprávněného.“

1.2 Správa daní

Jak uvádí Karfíková (2018), cílem správy daní je správné zjištění a stanovení daně a také zajištění její úhrady.

Aby byla daň správně zjištěna a stanovena, musí daňový subjekt podat daňové tvrzení. Daňové tvrzení se dělí na řádné a dodatečné daňové tvrzení. Pod řádné daňové tvrzení spadá daňové přiznání, hlášení a také vyúčtování daní. Dodatečné daňové tvrzení zahrnuje dodatečné daňové přiznání, následné hlášení a dodatečné vyúčtování daní. Daňová tvrzení, jak řádná, tak i dodatečná, se podávají na předepsaném tiskopise u příslušného finančního úřadu. Místní příslušnost finančního úřadu je u fyzické osoby dána adresou trvalého pobytu a v případě cizince se jedná o adresu hlášeného místa pobytu. U právnické osoby se jedná o adresu sídla, která je uvedena v obchodním rejstříku. V případě nemovité věci je místně příslušný ten správce daně, v jehož obvodu se nemovitá věc nalézá (Rozehnal, 2021).

Správce daně má povinnost zjistit, posoudit a také přihlédnout ke všem skutečnostem, které se v rámci správy daní projeví, a to bez ohledu na to, zda jsou ve prospěch, či v neprospěch daňového subjektu. Pod správu daní spadají veškeré postupy správce daně a také plnění práv a povinností osob zúčastněných na správě daní. Jedná se o širší pojem, než je daňové řízení (Lichnovský, 2021).

1.2.1 Daň

Daň lze chápat jako transfer peněžních prostředků od soukromého sektoru k sektoru veřejnému. Daně snižují legální příjmy občanů, proto nejsou v oblibě. Jak již bylo definováno v mnoha publikacích, jedná se o povinnou, nenávratnou a zákonem stanovenou platbu do veřejného rozpočtu (Ministerstvo financí ČR, 2022). Zákonost daně plyne z Listiny základních práv a svobod, konkrétně z článku 11 odst. 5, který uvádí, že „*daně a poplatky lze ukládat jen na základě zákona*“. Dále se jedná o pravidelně se opakující, neúčelovou a neekvivalentní platbu (Grossová, 2008). „*Neúčelovostí daně se rozumí skutečnost, že konkrétní daň v určité výši nemá financovat konkrétní vládní projekt, nýbrž že se stane součástí celkových příjmů veřejného rozpočtu, z něhož se budou financovat různé veřejné potřeby. Neekvivalentností pro poplatníka rozumíme fakt, že nemá nárok na protihodnotu ve výši odpovídající jeho platbě.*“ (Hrubá Smržová a Mrkývka, 2020)

Dle ustanovení § 2 odst. 3 a 4 daňového řádu se daní rozumí peněžité plnění, které zákon stanovuje jako daň, clo nebo poplatek, daňový odpočet, daňovou ztrátu nebo jiný způsob zdanění a příslušenství daně. Mezi příslušenství daně lze zařadit úroky, pokuty, penále a náklady řízení, a to pokud jsou ukládány nebo vzniknou podle daňového zákona.

Daň spravuje správce daně, kterým může být orgán státu, územně samosprávného celku, ale také fyzická i právnická osoba, na kterou byl přenesen výkon veřejné správy (Ministerstvo financí ČR, 2022).

Existují dva účely daní – rozpočtový a korektivní. Rozpočtový se snaží o získání dostatečného množství finančních prostředků do státní pokladny. Korektivní účel má za cíl odradit od spotřeby škodlivých statků (tabákové výrobky, alkohol) či chránit životní prostředí (zdanění pohonných hmot) (Hamerníková, 2017).

Rozdělení daní

V ČR jsou daně nejčastěji členěny do dvou skupin, a to podle toho, jakým způsobem jsou od daňového subjektu vybrány. Jedná se o daň přímou a nepřímou.

Přímé daně

V případě přímých daní přesně víme, kdo bude daň platit. Plátce daně je zároveň poplatníkem. Přímé daně zdaňují příjem při jeho vzniku. Daň je obvykle odváděna buď z příjmů, nebo majetku. Jednoduše řečeno, daň platíme přímo státu prostřednictvím finančních úřadů (Müllerová a Šindelář, 2016).

Současné dělení přímých daní (Finfo ve škole, 2023a):

- důchodové – zdaňuje se důchod, resp. příjem osob
 - daň z příjmů fyzických osob
 - daň z příjmů právnických osob
- majetkové – zdaňuje se odlišný majetek od důchodu, resp. příjmu
 - daň z nemovitých věcí
 - daň silniční – od 1. ledna 2022 jsou předmětem daně pouze registrovaná motorová vozidla kategorie N2¹ a N3² a jejich přípojná vozidla kategorie O3³ nebo O4⁴ (Finanční správa ČR, 2022a)
- daň z hazardních her

Dříve pod přímé daně byla zařazena také daň darovací, dědická a daň z nabytí nemovitých věcí. Posupně došlo ke zrušení těchto zmíněných daní. V případě daně darovací a dědické došlo ke zrušení od roku 2014. Daň z nabytí nemovitých věcí byla zrušena v roce 2020 (Finfo ve škole, 2023a).

Nepřímé daně

U nepřímých daní nelze dopředu určit, kdo daň zaplatí. Jediné, co lze určit, je, kdo daň odvede státu. Daň je součástí ceny zboží nebo služby, a proto je hrazena kupujícím (Müllerová a Šindelář, 2016).

Současné dělení nepřímých daní (Finfo ve škole, 2023b):

- selektivní (spotřební daň) – správcem daně je příslušný celní úřad a vztahuje se pouze na ty výrobky, které jsou výslovně vyjmenovány v zákoně č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů;
- univerzální (daň z přidané hodnoty) – vztahuje se na veškeré zboží a služby, vyjma těch, které jsou od daně osvobozeny (viz zákon č. 235/2004 Sb. o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů);
- ekologická (též označovaná jako energetická) – správcem daně je příslušný celní úřad a vztahuje se na ty produkty, které jsou uvedeny v zákoně č. 261/2007 Sb., o stabilizaci

¹ Kategorie N2 – motorová vozidla s maximální hmotností převyšující 3,5 tuny, ale nepřevyšující 12 tun

² Kategorie N3 – motorová vozidla s maximální hmotností převyšující 12 tun

³ Kategorie O3 – přípojná vozidla s maximální hmotností převyšující 3,5 tuny, ale nepřevyšující 10 tun

⁴ Kategorie O4 – přípojná vozidla s maximální hmotností převyšující 10 tun

veřejných rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů. Jedná se o daň z elektřiny, zemního plynu a z pevných paliv.

Největším příjmem státního rozpočtu je daň z přidané hodnoty, spotřební daň a daně z příjmů fyzických a právnických osob (Müllerová a Šindelář, 2016).

Funkce daní

Mezi nedůležitější funkce daní patří funkce fiskální, alokační, stabilizační a redistribuční (Hrubá Smržová a Mrkývka, 2020):

- **fiskální** – je považována za jednu z nejdůležitějších funkcí daní. Jedná se o schopnost získávat finanční prostředky do veřejných rozpočtů, z nichž jsou následně financovány veřejné výdaje, tzn. jedná se o schopnost naplnit veřejný rozpočet.
- **alokační** – „*se uplatňuje tehdy, když trh projevuje neefektivnost v rozmístění zdrojů, jejichž příčinou jsou zejména tržní selhání jako externality a nedokonalá konkurence*“ (Hrubá Smržová a Mrkývka, 2020).
- **stabilizační** – vede ke snižování cyklických výkyvů v ekonomice.
- **redistribuční** – zmírňuje rozdíly v důchodech tím, že se daně vybírají od bohatších a stát může pomocí transferů zvyšovat příjmy chudším.

V některých publikacích se můžeme setkat i s funkcí stimulační – stát prostřednictvím daní napomáhá k ekonomickému růstu nebo může motivovat ke spotřebě některých statků. Stimulace může být i negativní a má sloužit k odrazení od spotřeby určitých statků (vyšší zdanění alkoholu a tabákových výrobků) (Karfíková, 2018; Ministerstvo financí ČR, 2022).

1.2.2 Nedoplatek

Nedoplatkem se rozumí částka daně, která nebyla ve stanovené lhůtě uhrazena. Dále se nedoplatkem rozumí také neuhrazené příslušenství daně nebo neuhrazená částka zajištěné daně, která nebyla ve stanovené lhůtě uhrazena. Daňový subjekt má povinnost spolu s nedoplatkem uhradit úrok z prodlení za každý den prodlení (Bakeš, 2012; Rozehnal, 2021).

Dle ustanovení § 153 odst. 3 daňového řádu je správci daně umožněno vhodným způsobem vyrozumět dlužníka o existenci nedoplatku včetně upozornění na následky spojené s jeho neuhrazením. Správce daně je povinen vždy vyrozumět dlužníka o nedoplatku v případě, že se jedná o nedoplatek, který má být poprvé vymáhán (tzv. „prvodlužník“). To však neplatí v případě, že již byl dříve dlužník o nedoplatku vyrozuměn, hrozilo by nebezpečí z prodlení nebo by bylo vyrozumění o nedoplatku bezúčelné.

Nedoplatek zaniká marným uplynutím lhůty pro placení daně. V současné době lhůta pro placení daně činí 6 let a začíná běžet dnem, kdy nastala splatnost daně. Pokud před uplynutím lhůty pro placení daně správce daně provede úkon dle § 160 odst. 3 daňového řádu, běží tato lhůta znovu od okamžiku provedení tohoto úkonu. Lhůta pro placení daně končí nejpozději uplynutím 20 let. V případě zajištění nedoplatku zástavním právem zaniká právo vybrat a vymáhat daň uplynutím 30 let od zápisu do veřejného rejstříku (Jánošíková, 2018).

1.3 Správce daně a osoby zúčastněné na správě daní

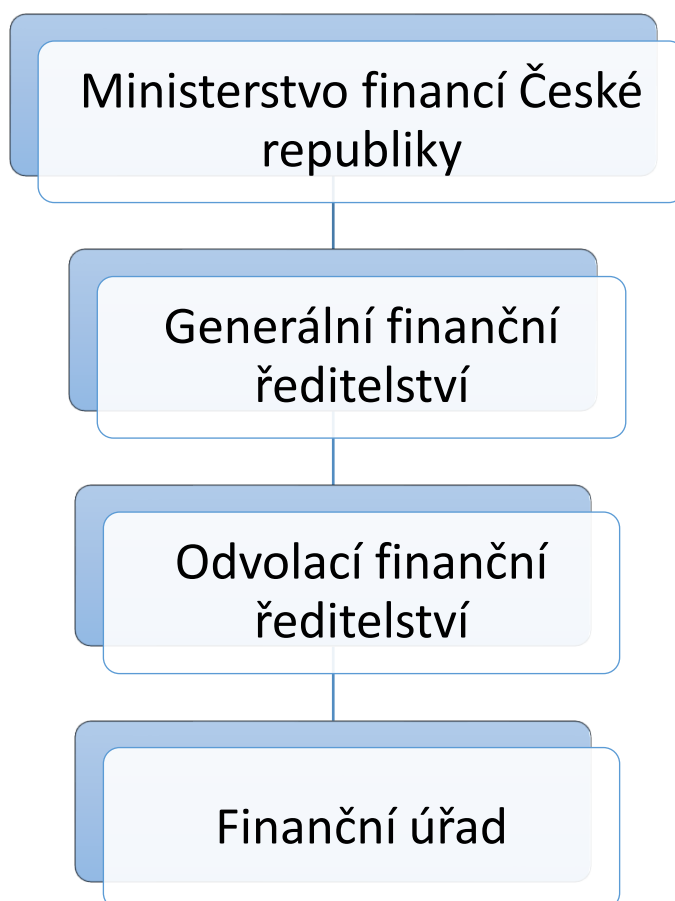
V daňovém řízení lze rozdělit účastníky do dvou skupin. Na jedné straně vystupuje správce daně, na straně druhé osoby zúčastněné na správě daní. Správce daně je v nadřazeném postavení vůči osobě zúčastněné na správě daní. Osobou zúčastněnou na správě daní je zpravidla daňový subjekt nebo třetí osoby (Novotná, 2019).

1.3.1 Správce daně

Jak uvádí Novotná (2019), jedná se především o orgány veřejné moci (správní orgán nebo jiný státní orgán) v rozsahu, v jakém jim je zákonem svěřena působnost v oblasti správy daní. Správcem daně jsou kromě orgánů finanční a celní správy také obecní úřady a soudy.

Činností správce daně je vedení daňových a jiných řízení, provádění vyhledávací činnosti včetně místního šetření, vyzývání daňových subjektů ke splnění jejich povinností a v neposlední řadě zabezpečování placení daní (Rozeňal, 2021).

Organizační struktura Finanční správy ČR je upravena zákonem č. 456/2011 Sb., zákon o Finanční správě České republiky (dále jen „zákon o Finanční správě ČR“). Na Obrázku 1 je tato organizační struktura znázorněna.

Obrázek 1 – Organizační struktura

Zdroj: vlastní zpracování dle Ministerstvo financí ČR, 2022

Generální finanční ředitelství (GFŘ) sídlí v Praze a je jedinou účetní jednotkou. Má tedy kompetenci samostatného hospodaření s majetkem státu, a to i za podřízené orgány, jako je OFŘ a FÚ. V čele stojí generální ředitel, od 1. 3. 2023 je jím Mgr. Simona Hornočová, která byla do své funkce jmenována dle zákona č. 234/2014 Sb., o státní službě, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o státní službě“). Ze zákona o Finanční správě ČR je patrné, že GFŘ vykonává působnost pro celé území ČR. GFŘ vede řízení o správních deliktech, jako jsou přestupky a jiné správní delikty, vede centrální evidence a registry, které jsou potřebné pro výkon působnosti orgánů FS a v neposlední řadě připravuje návrhy právních předpisů (zákon o Finanční správě ČR; Ministerstvo financí ČR, 2022).

Odvolací finanční ředitelství (OFŘ) sídlí v Brně a v čele stojí ředitel, který je do funkce jmenován, stejně jako generální ředitel, dle zákona o státní službě. Stejně jako GFŘ, i OFŘ vykonává působnost pro celé území ČR. OFŘ je nejbližší nadřízeným orgánem finančním úřadům a je oprávněno vést řízení o správních deliktech a také vede evidenci a registry, které

jsou potřebné pro výkon působnosti orgánů FS. Hlavní agendou OFŘ je rozhodování o odvolání daňového subjektu vůči rozhodnutí, které vydal finanční úřad (zákon o Finanční správě ČR; Ministerstvo financí ČR, 2022).

Jak je uvedeno v ustanovení § 8 odst. 2 zákona o Finanční správě ČR: „*Finanční úřad vykonává působnost na území vyššího územního samosprávného celku, jehož název je součástí názvu finančního úřadu. Finanční úřad vykonává vybranou působnost na celém území České republiky.*“ V současné době má ČR celkem 14 finančních úřadů (FÚ) a jeden specializovaný finanční úřad (SFÚ). Každý FÚ má svá příslušná územní pracoviště. Od 1. 7. 2023 je počet územních pracovišť snížen z 201 na 124 (Ministerstvo financí ČR, 2023). V čele FÚ stojí ředitel, který je do své funkce jmenován, stejně jako generální ředitel a ředitel OFŘ, dle zákona o státní službě. FÚ vykonávají celou řadu činností, zejména pak správu daní, která, jak je uvedeno v kapitole 1.2, zahrnuje veškeré činnosti, které vedou ke správnému zjištění a stanovení daně a v neposlední řadě k zabezpečení jejich úhrady. Dále FÚ provádí řízení o správních deliktech a provádí finanční kontroly. Je pověřen k vybírání a vymáhání peněžitých plnění. Také vede, stejně jako OFŘ, evidence a registry, které jsou nezbytné pro výkon působnosti orgánů FS (zákon o Finanční správě ČR).

Specializovaný finanční úřad (SFÚ) sídlí v Praze a vykonává působnost na celém území ČR, ale pouze pro vybrané subjekty. Vybraným subjektem je například banka, spořitelna a úvěrní družstvo, pojišťovna nebo také právnická osoba, která byla založena za účelem podnikání a její obrat dosáhl více než 2 mld. Kč. V čele SFÚ stojí ředitel (zákon o Finanční správě ČR).

1.3.2 Osoby zúčastněné na správě daní

Mezi osoby zúčastněné na správě daní se převážně řadí daňový subjekt a třetí osoby. Ať už daňový subjekt, tak i třetí osoba je povinna na vyzvání správce daně prokázat svou totožnost. Veškeré osoby zúčastněné na správě daní mohou jednat se správcem daně prostřednictvím svého zástupce (Novotná, 2019).

Daňový subjekt

Daňovým subjektem může být jak fyzická, tak i právnická osoba, která je dle zákona povinna odvést nebo zaplatit daň. Daňovým subjektem je osoba, kterou zákon nazývá jako plátce daně a poplatník (Hrubá Smržová a Mrkývka, 2020).

Plátcem daně je osoba jak fyzická, tak i právnická, které zákon ukládá daň od poplatníka vybrat nebo srazit a následně odvést správci daně. Poplatníkem daně je osoba jak fyzická,

tak i právnická, jejichž příjem nebo majetek podléhá zdanění (Novotná, 2019; Hamerníková, 2017).

„Daňovým subjektem se rozumí také osoba, která vstupuje do právního postavení daňového subjektu, tedy jedná, jako by byla daňový subjekt. Těmito osobami se rozumí správce dědictví, likvidátor nebo insolvenční správce.“ (Novotná, 2019)

V následující Tabulce 1 jsou uvedeny počty evidovaných a aktivních daňových subjektů v celé ČR za sledované období.

Tabulka 1 – Daňové subjekty v České republice

Rok	Evidované		Aktivní	
	Fyzické	Právnické	Fyzické	Právnické
2017	6 564 655	726 552	5 045 985	671 678
2018	6 638 547	753 530	5 101 045	698 112
2019	6 713 085	777 567	5 160 362	723 568
2020	6 749 332	798 549	5 128 204	744 621
2021	6 793 138	826 901	5 137 839	770 541
2022	6 671 071	837 853	5 105 825	792 463

Zdroj: vlastní zpracování dle Finanční správa ČR, 2017–2022

Třetí osoby

Třetí osobou se rozumí osoba, která má práva a povinnosti na správě daní, ale je odlišná od daňového subjektu. Taková osoba se může jakkoli podílet na řízení. Jedná se nejčastěji o tlumočníka, znalce, svědka či odborného konzultanta (Novotná, 2019).

2 VYMÁHÁNÍ DAŇOVÝCH NEDOPLATKŮ A DAŇOVÁ EXEKUCE

Jak již bylo výše uvedeno, v neposlední řadě je cílem správy daní také zabezpečení úhrady daně. Pojem vymáhání daní není shodný s pojmem daňová exekuce. Vymáhání daní zahrnuje několik způsobů vymáhání, mezi které patří právě i daňová exekuce. Daňová exekuce patří mezi nejčastější způsoby vymáhání daňových nedoplatků.

Vymáhání daňových nedoplatků je považováno za závěrečnou fázi daňového řízení.

Nedoplatek může být vymáhán (Lichnovský, 2021):

- daňovou exekucí,
- prostřednictvím soudního exekutora (zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti – exekuční řád – a o změně dalších zákonů),
- uplatněním v insolvenčním řízení (zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení – insolvenční zákon),
- přihlášením do veřejné dražby (zákon č. 26/2000 Sb., zákon o veřejných dražbách, ve znění pozdějších předpisů).

Správce daně musí zvolit takový způsob vymožení nedoplatku, aby náklady spojené s vymáháním nebyly v nepoměrné výši k vymáhanému nedoplatku. Tyto náklady hradí sám daňový subjekt. Správce daně je povinen vycházet zejména ze zásady přiměřenosti a hospodárnosti, proto musí volit takový způsob vymožení nedoplatku, aby byl ekonomicky co nejvýhodnější pro dlužníka (Rozehnal, 2021).

Podkladem pro vymáhání daňového nedoplatku je existence exekučního titulu. Dle ustanovení § 176 odst. 1 daňového řádu je exekučním titulem výkaz nedoplatků, který je sestaven z údajů evidence daní, vykonatelné rozhodnutí a vykonatelný zajišťovací příkaz. Jedná se vždy o listinu, kterou vydává správce daně v předepsané formě a s předepsanými náležitostmi (Rozehnal, 2021).

V případě výkazu nedoplatků se nejedná o rozhodnutí vydané správcem daně, proto se daňovému subjektu nedoručuje. Z ustanovení § 176 odst. 2 daňového řádu vyplývají náležitosti výkazu nedoplatků, kterými jsou:

- „a) označení správce daně, který výkaz nedoplatků vydal,*
- b) číslo jednací,*

- c) označení daňového subjektu, který neuhradil nedoplatek (dále jen „dlužník),*
- d) údaje o jednotlivých nedoplatecích,*
- e) podpis úřední osoby s uvedením jména a pracovního zařazení a otisk úředního razítka; tuto náležitost lze nahradit kvalifikovaným elektronickým podpisem úřední osoby,*
- f) potvrzení o vykonatelnosti,*
- g) den, k němuž je výkaz nedoplateků sestaven.“*

Jednou z hlavních podmínek efektivního vymožení daňového nedoplatku je jeho včasné předání vymáhacímu útvaru a zahájení úkonů vedoucích k jeho úspěšnému vymožení. Za tímto účelem jsou stanoveny lhůty, ve kterých musí správce daně nedoplatek předat vymáhacímu útvaru a ten zahájit vymožení.

2.1 Vymáhání prostřednictvím soudního exekutora

Správce daně může zabezpečit vymáhání daňového nedoplatku prostřednictvím soudního exekutora, který postupuje dle zákona č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti – exekuční řád – a o změně dalších zákonů (dále jen “exekuční řád“). Správce daně se k tomuto kroku uchýlí například v případě exekuce postižením závodu, neboť právě soudní exekutor je oprávněn provést tento způsob exekuce (dle daňového řádu exekuci postižením závodu nelze provést) (Rozehnal, 2021).

Vymáhání daňových nedoplateků prostřednictvím soudního exekutora využívá Finanční správa ČR pouze v nezbytných případech. Správce daně jakožto věřitel také přihlašuje daňové nedoplatky do exekucí, které jsou prováděny soudním exekutorem.

Exekuční řád upravuje, že účastníkem exekučního řízení je na straně jedné oprávněný a na straně druhé povinný. V tomto případě správce daně vystupuje v pozici oprávněného (Lichnovský, 2021). Jakmile soudní exekutor obdrží exekuční návrh od oprávněného, je tímto dnem zahájeno exekuční řízení. Exekuční návrh může být podán pouze oprávněným. Soudní exekutor do 15 dnů od doručení exekučního návrhu požádá soud o pověření a nařízení exekuce. Žádost je odeslána spolu s exekučním návrhem a případně dalšími potřebnými listinami. V případě, že jsou splněny zákonem stanovené náležitosti, soud vydá pověření do 15 dnů od doručení této žádosti. Naopak pokud nebudou splněny zákonem stanovené náležitosti, soud vydá soudnímu exekutorovi závazný pokyn, aby exekuční návrh odmítl, zamítl nebo zastavil exekuční řízení. Jakmile je soudem vydáno pověření, soudní exekutor začne zjišťovat majetek, který by mohl být postižen exekucí, a vyrozumí oprávněného o zahájení exekuce. Povinnému

je vyzoomění o zahájení exekuce zasláno do vlastních rukou nejpozději s prvním exekučním příkazem, spolu s exekučním návrhem, kopií exekučního titulu a výzvou ke splnění vymáhané povinnosti. Lhůta ke splnění vymáhané povinnosti činí 30 dnů. Jednou z nejpodstatnějších výhod úhrady během této 30denní lhůty je snížení nákladů exekuce o 50 %. V případě, že povinný vymáhanou povinnost uhradí včetně zálohy na snížené náklady exekuce a nákladů oprávněného, je následně soudním exekutorem vydán příkaz k úhradě nákladů exekuce, kterým po nabytí právní moci dojde k ukončení exekuce (exekuční řád). Mimo jiné soudní exekutor nemůže určit náklady exekuce jiným způsobem než právě příkazem k úhradě nákladů exekuce (Kůrka, 2013). Pokud však nedojde k úhradě vymáhané povinnosti, soudní exekutor provede exekuci vydáním exekučního příkazu (exekuční řád; Ministerstvo spravedlnosti ČR, 2023).

Následně soudní exekutor vydá exekuční příkaz, kterým je určen způsob provedení exekuce. Jak vyplývá z ustanovení § 59 odst. 1 a 2 exekučního řádu, „*exekuci ukládající zaplacení peněžité částky lze provést:*

- a) *srážkami ze mzdy a jiných příjmů,*
- b) *příkázáním pohledávky,*
- c) *prodejem movitých věcí a nemovitých věcí,*
- d) *postižením závodu,*
- e) *správou nemovité věci,*
- f) *pozastavením řidičského oprávnění.*

Způsob exekuce ukládající jinou povinnost než zaplacení peněžité částky se řídí povahou uložené povinnosti. Takovou exekuci lze provést:

- a) *vyklizením,*
- b) *odebráním věci,*
- c) *rozdělením společné věci,*
- d) *provedením prací a výkonů.“*

Dle ustanovení § 47 odst. 5 exekučního řádu proti exekučnímu příkazu není možné podat opravné prostředky. Jakmile je exekuce ukončena, je soudním exekutorem zasíláno oznámení o skončení exekuce, které je doručováno všem osobám, které ve svých evidencích vedou záznam o probíhající exekuci (exekuční řád).

2.2 Uplatnění nedoplatku v insolvenčním řízení

Další možností, jak vymoci daňový nedoplatek je uplatnění nedoplatku v insolvenčním řízení. V tomto případě se vychází ze zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon) (dále jen „insolvenční zákon“).

Insolvenční řízení (dále jen „IŘ“) je zahájeno dnem, kdy byl věcně příslušnému soudu doručen insolvenční návrh. Věcně příslušný soud oznámí zahájení IŘ vyhláškou, kterou zveřejní v insolvenčním rejstříku. Insolvenční návrh musí mít listinnou podobu včetně úředně ověřeného podpisu osoby, která insolvenční návrh podala. V případě, že nejsou splněny tyto podmínky, k insolvenčnímu návrhu se nepřihlíží (insolvenční zákon).

Poté, co je IŘ zahájeno, je možné pohledávky, které se týkají budoucí majetkové podstaty uplatňovat jen takovými způsoby, které umožňuje insolvenční zákon (insolvenční zákon).

Daňové pohledávky lze rozdělit na pohledávky, které se uplatňují přihláškou u insolvenčního soudu a pohledávky za majetkovou podstatou. V případě pohledávek, které se uplatňují přihláškou se jedná o pohledávky, které vznikly před rozhodnutím o úpadku (insolvenční zákon).

Pohledávka za majetkovou podstatou je taková pohledávka, která vznikla v době od účinnosti rozhodnutí o úpadku do ukončení IŘ (Lichnovský, 2021). Jedná se o pohledávky, které se uplatňují písemně u osoby s dispozičním oprávněním. Osobou s dispozičním oprávněním je u prohlášení konkursu insolvenční správce, jinak samotný dlužník. Pokud není stanoveno jinak, tento typ pohledávek se uspokojuje v plné výši, a to kdykoli po rozhodnutí o úpadku (Nováková, 2021; insolvenční zákon; Lichnovský, 2021).

Pohledávky lze přihlásit od okamžiku zahájení IŘ u příslušného insolvenčního soudu. K pozdě podaným přihláškám, insolvenční soud nepřihlíží. Správce daně přihlásí veškeré pohledávky včetně příslušenství, dále pohledávky, které již byly uplatněny u soudu, vykonatelné pohledávky a v neposlední řadě také ty, které jsou již vymáhány. Jediné, co správce daně nepřihlašuje jsou pokuty za opožděné tvrzení daně nebo pokuty za porušení povinností souvisejících s kontrolním hlášením. V případě nepeněžitých pohledávek nebo pohledávek, která nemá určitou výši, musí být vyjádřena v penězích, a to na základě odhadu její hodnoty a v případě pohledávky v cizí měně, musí být tato pohledávka přepočtena na měnu českou (insolvenční zákon).

V přihlášce pohledávek musí být kromě obecných náležitostí uveden také důvod vzniku a výše přihlašované pohledávky a podává se u insolvenčního soudu na předepsaném tiskopisu ve dvojnásobném vyhotovení (insolvenční zákon).

Následně insolvenční správce sestaví seznam přihlášených pohledávek, který je insolvenčním soudem zveřejněn v insolvenčním rejstříku. Insolvenční správce, dlužník i přihlášení věřitelé mají možnost popřít pravost, pořadí a výši přihlášených pohledávek. V průběhu úpadku je insolvenčním správcem sestavena majetková podstata dlužníka, která má sloužit k uspokojení pohledávek věřitelů dlužníka. Majetek, který patří do majetkové podstaty, je uveden v soupisu majetkové podstaty. V průběhu IŘ insolvenční správce soupis majetkové podstaty průběžně doplňuje, a to na základě pokynů insolvenčního soudu ve spolupráci s věřitelským výborem (insolvenční zákon).

V případě konkursu nebo oddlužení následně dojde ke zpeněžení majetkové podstaty. Zpeněžení majetkové podstaty znamená převod majetku na peníze s cílem uspokojení věřitelů. Ke zpeněžení majetkové podstaty dojde po nabytí právní moci rozhodnutí o prohlášení konkursu nebo oddlužení, nejdříve však po první schůzi věřitelů. Oddlužení je možné provést zpeněžením majetkové podstaty a také plněním splátkového kalendáře se zpeněžením majetkové podstaty. Po zpeněžení majetkové podstaty dojde k uspokojování pohledávek (insolvenční zákon).

Následně ke dni předložení konečné zprávy má daňový subjekt (insolvenční správce) povinnost podat řádné daňové tvrzení. Řádné daňové tvrzení se podává za uplynulou část zdaňovacího období, za kterou nebylo dosud podáno (Rožehnal, 2021).

2.3 Přihlášení nedoplatku do veřejné dražby

Dalším způsobem vymožení daňového nedoplatku je jeho přihlášení do veřejné dražby. V tomto případě se postupuje dle zákona č. 26/2000 Sb., o veřejných dražbách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o veřejných dražbách“).

Nedobrovolná dražba je taková dražba, která je realizována na návrh dražebního věřitele, jehož pohledávka je doložena vykonatelným rozhodnutím, včetně platebního výměru a výkazu nedoplatků. Podmínkou pro provedení dražby je písemná smlouva mezi navrhovatelem a dražebníkem. Tato smlouva o provedení dražby musí obsahovat předepsané náležitosti uvedené v ustanovení § 39 zákona o veřejných dražbách. Dražba je vyhlášena dražební vyhláškou, ve které je mimo jiné také uvedeno upozornění pro dražebního věřitele, že mohou přihlásit své pohledávky (zákon o veřejných dražbách; Ministerstvo financí ČR, 2017).

Dražební věřitelé přihlásí své pohledávky, a to včetně příslušenství, do 15 dnů před zahájením dražby a také doloží jejich vznik a zajištění. V případě, že dojde k uspokojení veškerých pohledávek dražebních věřitelů, jsou tyto částky předány dražebním věřitelům do 10 dnů ode dne uhrazení ceny dosažené vydražením. Pokud naopak dojde k uspokojení pouze části pohledávek dražebních věřitelů, jsou pohledávky uhrazeny dle zákonem stanoveného pořadí. Daně, poplatky a jiná obdobná peněžitá plnění jsou zařazeny do čtvrté třídy. Pokud přihlásí své pohledávky více dražebních věřitelů, které spadají do této čtvrté třídy, budou jejich pohledávky uspokojeny poměrně (zákon o veřejných dražbách; Ministerstvo financí ČR, 2017).

2.4 Daňová exekuce

Jak je uvedeno v ustanovení § 178 daňového řádu, daňová exekuce je nařízena vydáním exekučního příkazu a tím dochází k zahájení exekučního řízení. Exekuční příkaz musí splňovat zákonem stanovené náležitosti. Exekuční příkaz obsahuje obecné náležitosti, výrok, odůvodnění a poučení. Mezi obecné náležitosti lze zařadit označení správce daně, číslo jednacích, označení příjemce rozhodnutí, podpis úřední osoby a datum podpisu rozhodnutí. Ve výrokové části exekučního příkazu je uveden způsob provedení exekuce, výše nedoplatku a exekučních nákladů a odkaz na exekuční titul. Odůvodnění obsahuje důvod, pro který je daňová exekuce nařizována. Tímto důvodem je skutečnost, že dlužník dobrovolně neuhradil předmětné nedoplatky. V poučení je uvedeno, zda jsou přípustné opravné prostředky, lhůta, ve které je lze uplatnit, dále u jakého správce daně (Jánošíková, 2018; Rozehnal, 2021). Daňová exekuce je nařizována i pro případný úrok z prodlení, který vznikne v průběhu vymáhání daňového nedoplatku. V exekučním příkazu je uveden způsob výpočtu tohoto úroku z prodlení (Rozehnal, 2021).

Exekuční příkaz se doručí nejprve poddlužníkovi a až poté dlužníkovi. Jakmile dojde k nařízení exekuce, vznikají daňovému dlužníkovi exekuční náklady (Rozehnal, 2021). „*Exekuční náklady jsou náklady za nařízení daňové exekuce, náklady za výkon prodeje a náhrada hotových výdajů vzniklých při provádění daňové exekuce.*“ (Jánošíková, 2018) Náklady za nařízení daňové exekuce a náklady za výkon prodeje činí 2 % z celkové částky nedoplatků, pro které byla daňová exekuce nařízena, nejméně 500 Kč a nejvýše 500 000 Kč. Správce daně stanoví výši hotových výdajů samostatným rozhodnutím. Proti exekučnímu příkazu nelze uplatnit opravné prostředky, pouze lze uplatnit námitku. Dle ustanovení § 159 odst. 1 daňového řádu se námitka podává do 30 dnů ode dne doručení exekučního příkazu

u toho správce daně, který exekuční příkaz vydal. O námitce rozhoduje správce daně, který napadený úkon provedl (Rozehnal, 2021).

Způsoby provedení daňové exekuce

Daňová exekuce je rozdělena do dvou skupin. První skupinou je daňová exekuce postižením majetkových práv, kam spadá exekuce příkázáním pohledávky z účtu u poskytovatele platebních služeb, exekuce srážkami ze mzdy, exekuce příkázáním jiné peněžité pohledávky a exekuce postižením jiných majetkových práv. Druhou skupinou je daňová exekuce prodejem, kam spadá exekuce prodejem movitých a nemovitých věcí (Rozehnal, 2021).

Záleží na správci daně, jakou formu exekuce zvolí, musí však vycházet ze zásady přiměřenosti a hospodárnosti (Rozehnal, 2021).

2.4.1 Daňová exekuce příkázáním pohledávky z účtu u poskytovatele platebních služeb

Jedná se o jeden z nejefektivnějších a nejčastějších způsobů provedení daňové exekuce. V tomto případě zde vystupuje na straně jedné dlužník a na straně druhé poddlužník. Dlužníkem může být jak fyzická, tak právnická osoba. Poddlužníkem je v tomto případě poskytovatel platebních služeb, kterým je nejčastěji banka. Poddlužníkem může být také úvěrové a spořitelní družstvo. Podmínkou pro provedení daňové exekuce příkázáním pohledávky z účtu je skutečnost, že má dlužník u poskytovatele platebních služeb ke dni nařízení exekuce zřízen účet.

Správce daně vydá exekuční příkaz a doručí ho nejprve poddlužníkovi a až poté dlužníkovi, a to z důvodu, aby dlužník nemohl finanční prostředky vybrat dříve. Od okamžiku doručení exekučního příkazu je poddlužníkovi příkázáno, aby z účtu dlužníka nevyplácel finanční prostředky, a to do výše vymáhaného nedoplatku uvedeného v exekučním příkazu (arrestatorium). Toto se týká i finančních prostředků, které přijdou na účet do 6 měsíců ode dne doručení vyrozumění o právní moci exekučního příkazu. Současně dlužník nemůže s finančními prostředky nakládat, a to do výše vymáhaného nedoplatku včetně příslušenství (inhibitorium) (Matyášová, 2015).

Existuje však výjimka, kdy si může dlužník požádat o vyplacení finančních prostředků ze zablokovaného účtu. Jedná se o případ, kdy dlužník požádá poddlužníka o výplatu trojnásobku životního minima jednotlivce (pro rok 2023 činí životní minimum jednotlivce

4 860 Kč). Druhým případem je možnost vyplacení finančních prostředků, které jsou určeny na výplatu mezd nebo náhrad mezd dlužníkových zaměstnanců (občanský soudní řád).

Poddlužník odepíše finanční prostředky dlužníka z jeho vlastního účtu, který může být veden v jakékoliv měně, a to jen do výše částky, která je uvedena v exekučním příkazu, a následně částku vyplatí správci daně (Rozehnal, 2021).

Správce daně může jedním exekučním příkazem postihnout zároveň i více účtů, které jsou vedeny u téhož poddlužníka. K tomuto postupu správce daně přistoupí v případě, že by finanční prostředky na jednom účtu, nepostačovaly k vymožení nedoplatku. Správce daně je však povinen stanovit v exekučním příkazu pořadí, v jakém mají být finanční prostředky z účtů odepsány (Rozehnal, 2021).

Daňová exekuce příkázáním pohledávky z účtu u poskytovatele platebních služeb patří mezi nejvyužívanější způsob provedení exekuce. V roce 2022 bylo tímto způsobem daňové exekuce vymoženo více než 3,5 mld. Kč (Finanční správa, 2022b).

2.4.2 Daňová exekuce srážkami ze mzdy

Po exekuci příkázáním pohledávky z účtu u poskytovatele platebních služeb se jedná o druhý nejčastější způsob provedení daňové exekuce a lze ji uplatnit pouze u fyzických osob.

Správce daně v tomto případě postupuje dle daňového řádu (pravomoc provést daňovou exekuci) a občanského soudního řádu (Breburda, 2021).

Pod pojmem srážky ze mzdy si můžeme představit krácení mzdy zaměstnance, kdy toto krácení je pravidelně prováděno plátcem mzdy (zaměstnavatelem), a to s cílem uspokojení dosud neuhrazených závazků zaměstnance vůči jeho věřitelům (Breburda, 2021).

Srážky lze provádět nejen ze mzdy, ale také z jiných příjmů uvedených v ustanovení § 299 občanského soudního řádu. Jedná se například o odměny z dohody o pracovní činnosti nebo dohody o provedení práce, dávky státní sociální podpory a péče, které se nevyplácejí jednorázově, nemocenská, důchody, podporu v nezaměstnanosti a další (občanský soudní řád).

Je třeba podotknout, že daňové pohledávky jsou vždy přednostními pohledávkami, proto mají oproti nepřednostním pohledávkám lepší postavení. Exekučním příkazem na srážky ze mzdy nebo jiných příjmů se plátcem mzdy (poddlužníkovi) nařizuje, aby od okamžiku doručení exekučního příkazu po dobu trvání exekuce prováděl srážky ze mzdy dlužníka a zároveň aby sražené částky nevyplácel dlužníkovi, a to do výše uvedené v exekučním příkazu včetně

příslušenství. Po doručení exekučního příkazu také dlužníkovi, správce daně zašle poddlužníkovi nabytí právní moci. Od té chvíle má poddlužník povinnost srážky zasílat správci daně (Matyášová, 2015; Rozehnal, 2021).

Srážky ze mzdy jsou prováděny z čisté mzdy a lze je provádět jen do výše exekučního příkazu. Dlužníkovi nesmí být sražena nezabavitelná částka, která slouží k zajištění jeho základních životních potřeb (Breburda, 2021). Výše nezabavitelné částky se odvíjí od životního minima a normativních nákladů na bydlení (pro výpočet se od 1. 1. 2023 použijí 2/3 součtu životního minima a normativních nákladů na bydlení). Na každou osobu, které je dlužník povinen poskytovat výživné, se uplatní ¼ nezabavitelné částky. Částka, nad kterou se zbytek čisté mzdy srazí bez omezení, činí 1,5násobek součtu částky životního minima jednotlivce a částky normativních nákladů na bydlení (nařízení vlády č. 595/2006 Sb.). Správce daně může ze závažných důvodů na návrh dlužníka snížit výši částky, která má být dlužníkovi ze mzdy sražena (Matyášová, 2015).

„Daňová exekuce se vztahuje i na mzdu u plátce mzdy, který se stane plátcem mzdy až po nařízení daňové exekuce. Tomuto plátcu mzdy správce daně doručí exekuční příkaz a zároveň mu uloží povinnost, aby pokračoval ve srážkách ze mzdy dlužníka, a dále uvede výši nedoplatku, pro jehož úhradu mají být srážky nadále prováděny; pořadí, které vymáhaný nedoplatek získal u původního plátce mzdy, zůstává zachováno. Proti rozhodnutí o pokračování ve srážkách ze mzdy nelze uplatnit opravné prostředky.“ (Matyášová, 2015)

Jak vyplývá z ustanovení § 189 daňového řádu, dlužník i plátce mzdy (poddlužník) mají oznamovací povinnost, kdy obě strany jsou povinny do 8 dnů oznámit správci daně veškeré nové skutečnosti, které nastaly v průběhu trvání daňové exekuce (např. změna zaměstnavatele). V případě nesplnění oznamovací povinnosti může správce daně uložit pořádkovou pokutu až do výše 50 000 Kč.

Daňovou exekucí srážkami ze mzdy bylo v roce 2022 v ČR vymoženo více než 84 mil. Kč (Finanční správa, 2022b).

2.4.3 Daňová exekuce příkázáním jiné peněžité pohledávky

Tento způsob daňové exekuce postihuje peněžitou pohledávku, která je odlišná od mzdy nebo pohledávky z účtu, a to do výše uvedené v exekučním příkazu. Nejčastěji se jedná o pohledávky z podnikatelské činnosti (faktury za dodané zboží a služby), které dlužník uvádí v kontrolním hlášení. Tento způsob daňové exekuce je možné nařídit i v případě, že se pohledávka stane splatnou teprve v budoucnu (Rozehnal, 2021).

Správce daně nejprve doručí exekuční příkaz poddlužníkovi a až poté dlužníkovi. Pohledávka uvedená v exekučním příkazu musí být dostatečně identifikovaná. Od okamžiku doručení exekučního příkazu je poddlužníkovi zakázáno po dobu trvání daňové exekuce vyplatit dlužníkovi jeho pohledávku (arrestatorium). Zároveň dlužník nemůže od okamžiku doručení exekučního příkazu s touto pohledávkou nakládat, čímž ztrácí právo na její vyplacení (inhibitorium). Po doručení exekučního příkazu oběma stranám správce daně zašle poddlužníkovi vyrozumění o nabytí právní moci, tím poddlužníkovi vzniká povinnost vyplatit uvedenou pohledávku. V případě, že poddlužník nesplní povinnost, která je uložena exekučním příkazem, může správce daně vydat poddlužnickou žalobu (Matyášová, 2015).

Tímto exekučním příkazem lze kromě pohledávky z podnikatelské činnosti postihnout také penzijní přípojištění, životní pojištění a pohledávku nájemného.

Daňová exekuce příkázáním jiné peněžité pohledávky patří co do výše vymožené částky mezi druhou nejvyšší. V roce 2022 bylo tímto způsobem daňové exekuce vymoženo více než 321 mil. Kč (Finanční správa, 2022b).

2.4.4 Daňová exekuce postižením jiných majetkových práv

„Je zde postihováno majetkové právo nepeněžité povahy dlužníka, které má vůči třetí osobě; postižením tohoto práva mají být získány peněžní prostředky pro uspokojení práva oprávněného.“ (Matyášová, 2015) Jak z výše uvedeného vyplývá, cílem daňové exekuce postižením jiných majetkových práv není toto majetkové právo získat, ale zpeněžit jej. Předmětem daňové exekuce může být například nárok na vydání či dodání movitých věcí nebo také vydání finančních prostředků ze soudní úschovy.

Správce daně vydá exekuční příkaz, kterým zakáže vydání nebo dodání movitých věcí dlužníkovi a zároveň nařídí jejich vydání nebo dodání správci daně. Stejně jako u výše uvedených způsobů provedení daňové exekuce se nejprve exekuční příkaz doručí poddlužníkovi a až poté dlužníkovi. Správce daně spolu s vyrozuměním o nabytí právní moci exekučního příkazu upřesní způsob, místo a dobu plnění pohledávky (Matyášová, 2015).

Jedná se o nejméně využívaný způsob provedení daňové exekuce. Za rok 2022 bylo tímto způsobem za celou ČR vymoženo pouze 544 tis. Kč (Finanční správa, 2022b).

Daňová exekuce prodejem movitých a nemovitých věcí

Jedná se o jeden z nejnáročnějších způsobů provedení daňové exekuce a správce daně k němu přistoupí až v případě, že nebylo možné nedoplatek vymoci jiným způsobem. Pro oba typy daňové exekuce platí, že se následně, ať už movité, nebo nemovité věci, prodají v dražbě.

V současné době probíhají elektronické dražby prostřednictvím Aplikace elektronických dražeb (APED). Díky tomu, že jsou dražby prováděny elektronicky, jsou zpřístupněny širšímu okruhu eventuálních dražitelů. Osoba, která má zájem dražit, si musí nejprve zřídit uživatelský účet a zároveň si musí nechat ověřit identitu, a to prostřednictvím Elektronického podání (EPO), osobně na územním pracovišti finančního úřadu nebo nově také prostřednictvím Národní identitní autority (NIA). Veškeré platby v rámci elektronické dražby, ať už složení dražební jistoty, či platba nejvyššího podání, musí být uhrazeny na účet, který je uvedený v dražební vyhlášce (Generální finanční ředitelství, 2023).

Dražba

V průběhu daňové exekuce má správce daně pravomoc provést dražbu movitých i nemovitých věcí. Dražba slouží ke zpeněžení movitých i nemovitých věcí, které správce daně získal v rámci exekučního řízení (Matyášová, 2015).

Pokud má správce daně dostatečné technické vybavení, provede se dražba elektronickým způsobem. Daňový řád nevylučuje ani provedení dražby klasickým způsobem, a to v případě specifického charakteru dražených věcí (umělecká díla, zbraně atd.) (Matyášová, 2015).

Dražba je nařízena dražební vyhláškou. Dražební vyhláška obsahuje kromě obecných náležitostí, kterými jsou označení správce daně, číslo jednací případně číslo platebního výměru, podpis úřední osoby a datum podpisu rozhodnutí, také další náležitosti, kterými jsou:

- a) datum a čas zahájení dražby (v případě elektronické dražby také datum a čas ukončení dražby),
- b) místo konání dražby (v případě elektronické dražby se místo konání neuvede),
- c) označení a popis dražených předmětů (v případě více dražených předmětů také pořadí, ve kterém budou draženy),
- d) cena draženého předmětu,
- e) výše nejnižšího dražebního podání,
- f) způsob a lhůta úhrady nejvyššího dražebního podání,
- g) výzva k uplatnění pohledávek, které jsou zajištěny zástavním nebo zadržovacím právem (Matyášová, 2015)

Podle předmětu dražby obsahuje dražební vyhláška dále také výši dražební jistoty a způsob úhrady, čas a místo konání prohlídky předmětu dražby, věcná či nájemní práva a označení závad, které prodejem nezaniknou (Matyášová, 2015).

Všem dotčeným osobám je dražební vyhláška doručována do vlastních rukou. Ostatním osobám je dražební vyhláška doručována tak, že ji správce daně zveřejní na své úřední desce, a také způsobem, který umožňuje dálkový přístup. Ostatní osobou se dle § 336c odst. 1 písm. b) až e) občanského soudního řádu rozumí například příslušný katastrální úřad nebo obecní úřad, v jehož obvodu se dražená nemovitost nachází, okresní správa sociálního zabezpečení a zdravotní pojišťovny (Rozeňhal, 2021).

Dražební vyhláška také ukládá povinnost těm, kdo uplatňuje předkupní právo nebo výhradu zpětné koupě, aby toto právo prokázali. Správce daně rozhodne o existenci těchto práv ještě před začátkem dražby a opravné prostředky proti rozhodnutí jsou nepřipustné (Rozeňhal, 2021).

Dražba je zahájena daňovým exekutorem, který před zahájením licitace shrne vývoj do zahájení dražby (např. zda bylo uplatněno předkupní právo nebo výhrada zpětné koupě, kdo a v jaké výši přihlásil pohledávky, nejnižší dražební podání a minimální výše příhozu). Následně se přistupuje k licitaci, kterou vede licitátor. Ten vybídne dražitele, aby prováděli příhozy. Licitace trvá tak dlouho, dokud jsou činěna dražební podání. V okamžiku, kdy již žádný z dražitelů nečiní podání, je udělen příklep dražiteli s nejvyšším dražebním podáním. Ještě před udělením příklepu licitátor vyzve zúčastněné osoby, aby uplatnily případné výhrady proti udělení příklepu. V případě, že jsou nějaké výhrady, licitátor pokračuje v dražbě, v opačném případě je rozhodnuto o udělení příklepu (Rozeňhal, 2021).

O průběhu dražby je sepsován protokol, do kterého se zapisuje průběh dražby jednotlivých předmětů, nejvyšší dražební podání a rozhodnutí o přidělení příklepu a také výhrady proti příklepu a způsob vyřízení. Následně je protokol o průběhu dražby podepsán daňovým exekutorem a osobami, které měly výhrady proti udělení příklepu (Rozeňhal, 2021).

Dražba je ukončena okamžikem vydražení všech předmětů dražby nebo pokud vydražené prostředky postačí k uhrazení vymáhaných nedoplatků (Rozeňhal, 2021).

2.4.5 Daňová exekuce prodejem movitých věcí

Daňová exekuce prodejem movitých věcí se provede sepsáním věci, která podléhá exekuci, a následně dojde k jejímu zpeněžení. Podmínkou je, že se musí jednat o takovou movitou věc, která je ve vlastnictví dlužníka, případně se jedná o spoluvlastnický podíl na movité věci

(Rozehnal, 2021). Výčet věcí, které nelze postihnout prodejem, jsou uvedeny v ustanovení § 322 občanského soudního řádu. Jedná se například o takové věci, které dlužník potřebuje k uspokojování každodenních potřeb, ať už svých, nebo své rodiny. Jedná se zejména o oděv, obuv, obvyklé vybavení domácnosti (postel, stůl, židle, nádobí, lednice, sporák, pračka aj.), snubní prsten, zdravotnické potřeby, domácí mazlíčky a také finanční hotovost do částky dvojnásobku životního minima jednotlivce (občanský soudní řád).

Daňový exekutor může také provést prohlídku bytu či osobní prohlídku, a to v případě, že má důvodné obavy, že dlužník předmětnou movitou věc ukrývá. Osobní prohlídku může provést pouze osoba stejného pohlaví. Přesto, že tímto krokem dochází k porušení některých článků Listiny základních práv a svobod, konkrétněji čl. 7 odst. 1, čl. 10 a čl. 12, bez těchto zásahů by nemohl být naplněn účel daňové exekuce (Rozehnal, 2021; LZPS).

Soupisem věcí daňový exekutor určí, které věci budou prodány, a s těmito sepsanými věcmi nesmí dlužník nakládat. Daňový exekutor má povinnost při zahájení soupisu věcí oznámit účel příchodu a následně vyzvat dlužníka k úhradě nedoplatku. V případě, že dojde k úhradě nedoplatku, daňový exekutor od soupisu upustí, v opačném případě předá dlužníkovi exekuční příkaz na prodej movitých věcí. V případě nepřítomnosti dlužníka daňový exekutor doručí exekuční příkaz na prodej movitých věcí až spolu s protokolem o soupisu věcí. S věcmi, které jsou daňovým exekutorem sepsány, nesmí dlužník nakládat (Rozehnal, 2021).

Soupisu podléhají především ty věci, které dlužník může postrádat a které se snáze prodají. Věci rychle se kazícího charakteru (např. potraviny) se sepíší jen v případě, že není dostatek jiných věcí a lze předpokládat jejich rychlý prodej. Sepsané věci mohou být odebrány a následně odvezeny na místa k tomu určená (sklad finanční správy, sklad správy hmotných rezerv) nebo jsou ponechány na místě soupisu. V takovém případě musí být sepsané věci viditelně označeny, včetně označení správce daně a data sepsání (Rozehnal, 2021).

Po provedení soupisu a od okamžiku nabytí právní moci exekučního příkazu se provede ocenění sepsaných věcí. V jednoduchých případech může cenu odhadnout samotný daňový exekutor, o vlastním ocenění sepíše úřední záznam (např. ocenění automobilu či elektroniky). V ostatních případech daňový exekutor přizve znalce, neboť právě ten disponuje potřebnými znalostmi (Rozehnal, 2021).

Následně dochází k dražbě. Dražba je nařízena prostřednictvím dražební vyhlášky. Sepsané věci se mohou dražit buď jednotlivě, nebo v souboru. V případě, že se sepsané věci draží v souboru a nenajde se vydražitel, jednotlivé věci se mohou dražit samostatně. Nejnižší

dražební podání činí 1/3 zjištěné ceny. Dražiteli, který učinil nejvyšší podání, je udělen příklep. Vydražitel je povinen nejvyšší dražební podání neprodleně uhradit. V opačném případě dochází k opakované dražbě bez jeho účasti. Pokud se jedná o elektronickou dražbu, je vydražitel povinen uhradit nejvyšší dražební podání ve lhůtě, která je stanovena v dražební vyhláše, avšak tato lhůta nemůže být delší než 10 dnů od udělení příklepu. Dokladem o nabytí vlastnictví k vydraženému předmětu je potvrzení o úhradě nejvyššího dražebního podání spolu s rozhodnutím o udělení příklepu. Pokud se nepodaří věc vydražit, dochází k opakované dražbě (Rozeňnal, 2021).

Neobchodovatelné věci nebo věci, jejichž prodej je zakázán, se prodávají mimo dražbu, a to nejméně za 1/2 zjištěné ceny a pouze osobě, která je k nákupu oprávněná (zbraně). Mimo dražbu se také prodávají věci rychle se kazícího charakteru, a to nejméně za 1/2 zjištěné ceny (Rozeňnal, 2021).

Daňovou exekucí prodejem movitých věcí bylo v roce 2022 vymoženo více než 122 mil. Kč (Finanční správa, 2022b).

2.4.6 Daňová exekuce prodejem nemovitých věcí

Dá se říci, že ze všech výše uvedených způsobů provedení daňové exekuce se jedná o největší zásah do života daňového subjektu a jeho rodiny, neboť zde hrozí ztráta bydlení.

Daňová exekuce prodejem nemovitých věcí se vztahuje pouze na nemovitou věc, která je ve vlastnictví dlužníka nebo na jeho spoluvlastnický podíl na nemovité věci. Daňová exekuce postihuje nejen předmětnou nemovitou věc, ale také její příslušenství (např. vestavěný nábytek) (Rozeňnal, 2021). Správce daně je povinen vycházet ze zásady přiměřenosti, tzn. že by vymáhaná částka neměla být ve zjevném nepoměru k ceně nemovitosti. To neplatí, pokud není možno použít jiný exekuční prostředek (Matyášová, 2015).

Správce daně vydá exekuční příkaz na prodej nemovité věci, který doručí dlužníkovi a případným spoluvlastníkům nemovitosti a také příslušnému katastrálnímu úřadu. Pokud předmětná nemovitost náleží do SJM, musí správce daně zaslat exekuční příkaz také manželé dlužníka. Po doručení exekučního příkazu všem stranám správce daně zašle vyrozumění o nabytí právní moci katastrálnímu úřadu. Od okamžiku doručení exekučního příkazu dlužníkovi nesmí nemovitou věc převést na jinou osobu nebo ji zatížit. Exekuční příkaz kromě obecných náležitostí obsahuje přesné označení nemovité věci (Rozeňnal, 2021).

Poté, co exekuční příkaz nabyde právní moci, správce daně ustanoví k ocenění nemovité věci znalce. Jestliže již byla nemovitá věc znalcem oceněna v období 1 roku před nabytím

právní moci exekučního příkazu a nezměnily se okolnosti, nové ocenění se již neprovede. Dlužník je povinen umožnit místní šetření za účelem ohledání nemovité věci. O místním šetření musí být dlužník a další dotčené osoby seznámeny nejméně 8 dní před termínem provedení tohoto šetření (Rozehnal, 2021). Jak je uvedeno v ustanovení § 221 odst. 3 daňového řádu, správce daně na základě výsledků ocenění stanoví:

- a) *cenu nemovité věci a jejího příslušenství,*
- b) *cenu jednotlivých práv a závad s nemovitou věcí spojených,*
- c) *závady, které prodejem v dražbě nezaniknou,*
- d) *výslednou cenu.* (Rozehnal, 2021)

Následně správce daně stanoví rozhodnutím výslednou cenu. Ta se vypočítá tak, že se od ceny nemovité věci včetně příslušenství a ceny jednotlivých práv spojených s nemovitou věcí odečte cena závad, které prodejem v dražbě nezaniknou. Proti rozhodnutí o výsledné ceně se lze odvolat do 15 dnů ode dne jeho doručení (Rozehnal, 2021).

Po nabytí právní moci rozhodnutí o výsledné ceně je nařízena dražba prostřednictvím dražební vyhlášky. Nejnižší možné dražební podání činí 2/3 výsledné ceny. Při opakované dražbě činí nejnižší dražební podání 1/2 výsledné ceny. Rozdílem od dražby movitých věcí je, že každá osoba zúčastněná na dražbě musí uhradit dražební jistotu, která může činit maximálně polovinu nejvyššího dražebního podání. U dražby movitých věcí se dražební jistota neskládá. Vydražitelem se stává ta osoba, která učinila nejvyšší dražební podání a následně jí je udělen příklep. Uhrazená dražební jistota se vydražiteli započítává na úhradu vydražené věci, to znamená, že vydražitel uhradí pouze rozdíl mezi konečnou cenou a složenou jistotou. Dražební vyhláška obsahuje lhůtu k úhradě nejvyššího dražebního podání. Tato lhůta nesmí být delší než 2 měsíce a začíná běžet ode dne nabytí právní moci rozhodnutí o udělení příklepu. Poté, co rozhodnutí o udělení příklepu nabyde právní moci, správce daně vyrozumí katastrální úřad o splnění podmínek pro přechod vlastnictví k nemovitosti na vydražitele. Proti rozhodnutí o udělení příklepu lze do 15 dnů ode dne jeho doručení podat odvolání. Ostatním neúspěšným dražitelům se uhrazená dražební jistota vrací do 30 dnů ode dne ukončení dražby. Pokud dražitelé podali proti rozhodnutí o udělení příklepu odvolání, tato dražební jistota je jim vrácena do 15 dnů ode dne právní moci rozhodnutí o odvolání (Rozehnal, 2021).

Daňovou exekucí prodejem nemovitých věcí bylo v roce 2022 v ČR vymoženo 53,4 mil. Kč (Finanční správa, 2022b).

Rozvrhové řízení

Poté, co rozhodnutí o udělení příklepu nabylo právní moci a došlo k úhradě nejvyššího dražebního podání, se uskuteční rozvrhové řízení. Správce daně vyzve věřitele, kteří podali přihlášku, aby do 15 dnů ode dne doručení této výzvy vyčíslili pohledávky. V rámci rozvrhového řízení jsou postupně uspokojovány vymáhané pohledávky správce daně a přihlášených věřitelů (Novotná, 2019).

Z výtěžku dražby jsou prvotně uspokojeny exekuční náklady. Následně se uspokojí pohledávky, které jsou zajištěné zadržovacím právem. A jako poslední jsou uspokojeny ostatní pohledávky podle jejich pořadí (Rozeňhal, 2021). Dle ustanovení § 229 odst. 2 daňového řádu je pro pořadí rozhodující:

- den vydání exekučního příkazu (daňová pohledávka),
- den přihlášení u správce daně (přihlášená pohledávka jiným správcem daně),
- den vzniku zástavního práva (pohledávka zajištěná zástavním právem),
- den vzniku věcného břemene (přiznané náhrady za věcná břemena),
- den vzniku nájemního nebo pachtovního práva (přiznané náhrady za nájemní nebo pachtovní práva),
- den vzniku výměnku (přiznané náhrady za výměnek).

Následně je správcem daně doručeno rozhodnutí o rozvrhu, a to dlužníkovi, vydražiteli, věřitelům, kteří úspěšně podali přihlášku a osobám, kterým v jejich prospěch váznou na předmětu dražby závady. Jakmile dojde k úhradě všech přihlášených pohledávek, zbytek rozdělovaného výtěžku dražby se stává vratitelným přeplatkem dlužníka (Rozeňhal, 2021).

Poté, co rozhodnutí o rozvrhu nabyde právní moci, zanikají zadržovací a zástavní práva, která váznou na předmětu dražby, věcná břemena, nájemní a pachtovní práva a další práva a závady, která jsou spojena s předmětem dražby. Správce daně doručí pravomocné rozhodnutí o rozvrhu příslušnému katastrálnímu úřadu (Rozeňhal, 2021).

2.5 Zajištění daně

Mezi zajišťovací instrument, kterým může správce daně zabezpečit úhradu daně, patří zajišťovací příkaz, zástavní právo, ručení, finanční záruka a placení záloh.

Zajišťovací příkaz je vydáván na dosud nestanovenou nebo nesplatnou daň. Zástavní právo, stejně jako zajišťovací příkaz, lze vydat na dosud nestanovenou nebo nesplatnou daň a také v případě, že daň byla stanovena, ale nebyla uhrazena. Ručení je využíváno pro zajištění

stanovené, ale neuhrazené daně. Finanční záruka se uplatní na neuhrazenou daň. Správce daně může daňovému subjektu stanovit placení záloh, a to v případě, že není zřejmá výše daně a daň není splatná (Lichnovský, 2021).

2.5.1 Zajišťovací příkaz

Zajišťovací příkaz je jedním z často používaným způsobem zabezpečení výběru daně a je upraven v § 167 až 169 daňového řádu. Účelem zajišťovacího příkazu je rychlé vytvoření vykonatelného rozhodnutí (Rozeňnal, 2021). Jak vyplývá z ustanovení § 167 daňového řádu, v případě, že existují důvodné obavy, „že daň, u které dosud neuplynul den splatnosti, nebo daň, která nebyla dosud stanovena, bude v době její vymahatelnosti nedobytná, nebo že v této době bude vybrání daně spojeno se značnými obtížemi, může správce daně vydat zajišťovací příkaz.“ (Rozeňnal, 2021) Důvody, které svědčí o tom, že daň bude nedobytná, jsou například zbavování se majetku, insolvence nebo nekontaktnost statutárních orgánů (Rozeňnal, 2021).

Správce daně zajišťovacím příkazem ukládá daňovému subjektu, aby uhradil do 3 pracovních dnů uvedenou částku na depozitní účet. V případě, že hrozí nebezpečí z prodlení, je zajišťovací příkaz vykonatelný v okamžiku jeho předání daňovému subjektu (Lichnovský, 2021).

Jak již bylo výše uvedeno, zajišťovací příkaz lze vydat i na dosud nestanovenou daň. Správce daně výši zajišťované částky stanoví podle vlastních pomůcek. Podklady, ze kterých je následně daň stanovena, si může správce daně opatřit sám nebo s pomocí daňového subjektu. Nejčastěji se jedná o podaná vysvětlení, porovnání obdobných daňových subjektů a jejich daňových povinností a vlastní poznatky správce daně (Baxa, 2011).

Proti zajišťovacímu příkazu se lze odvolat do 30 dnů ode dne jeho doručení u správce daně, který je věcně a místně příslušný. Správce daně musí rozhodnout o odvolání do 30 dnů, jinak je zajišťovací příkaz neúčinný (Lichnovský, 2021).

Pokud přestanou existovat důvody, pro které byl zajišťovací příkaz vydán, správce daně rozhodne o ukončení účinnosti zajišťovacího příkazu. V případě, že daňový subjekt nesplní povinnost, která mu byla v zajišťovacím příkazu uložena, může správce daně zřídit zástavní právo k zajištění částky, která byla zajišťovacím příkazem stanovena (Lichnovský, 2021).

Jak je uvedeno v ustanovení § 169 daňového řádu: „Pokud nebyla při vymáhání zahájeném na základě zajišťovacího příkazu zajištěná částka uhrazena do doby zániku účinnosti zajišťovacího příkazu z důvodu toho, že zajištěná daň se stala splatnou podle § 168 odst. 4 nebo 5, rozhodne správce daně, že vykonatelné rozhodnutí o stanovení daně se stává exekučním

titulem namísto zajišťovacího příkazu a současně uvede výši nedoplatku, pro jehož úhradu má být vymáhání nadále prováděno. Účinky provedených exekučních úkonů zůstávají zachovány v rozsahu vymezeném novým exekučním titulem.“ (Lichnovský, 2021)

Tabulka 2 – Počet vydaných zajišťovacích příkazů a úhrada ze zajištění

Rok	Zajišťovací příkaz		Úhrada ze zajištění
	Počet vydaných zajišťovacích příkazů	Částka (mil. Kč)	Částka (mil. Kč)
2017	1 420	1 594,0	690,2
2018	1 174	1 472,5	471,2
2019	765	558,8	477,3
2020	1 007	519,6	348,3
2021	1 032	727,4	234,8
2022	525	692,1	217,4

Zdroj: vlastní zpracování dle Finanční správa ČR, 2021; Finanční správa ČR, 2022b

Z uvedené Tabulky 2 je patrné, že od roku 2017 do roku 2019 docházelo k poklesu vydaných zajišťovacích příkazů. Mezi roky 2020 a 2021 došlo k mírnému růstu vydaných zajišťovacích příkazů o 25 případů a zároveň k poklesu získaných finančních prostředků o 113,5 mil. Kč. Zejména v roce 2022 oproti předchozímu roku došlo ke značnému poklesu počtu vydaných zajišťovacích příkazů o 507 případů, tj. o více než 49 %.

2.5.2 Zástavní právo

Zástavní právo se řadí také mezi zajišťovací instrument. V případě zástavního práva k movité a nemovité věci správce daně postupuje podle daňového řádu a občanského zákoníku. Jedním z důvodů, proč správce daně zřizuje zástavní právo, je vidina zajištění si pořadí pro případ, že se zajištěný majetek stane předmětem exekuce nebo insolvenčního řízení. Správce daně dále zřizuje zástavní právo i k neuhrazeným daním, jejichž vykonatelnost je odložena, a to v případě využití instrumentu posečkání daně (Generální finanční ředitelství, 2021).

Rozhodnutí o zřízení zástavního práva, stejně jako exekuční příkaz, obsahuje obecné náležitosti, výrok, odůvodnění a poučení. Mezi obecné náležitosti lze zařadit označení správce daně, číslo jednací, označení příjemce rozhodnutí, podpis úřední osoby a datum podpisu rozhodnutí. Ve výrokové části rozhodnutí o zřízení zástavního práva je uvedena výše daně, která je zajištěná zástavním právem, a podrobné označení zástavy (Rozeňal, 2021). Odůvodnění obsahuje důvod, pro který je zástavní právo zřizováno. V poučení je mimo jiné uvedeno, na co vše se vztahuje zástavní právo, okamžik vzniku a zániku zástavního práva a také to, zda jsou přípustné opravné prostředky, lhůta, ve které je lze uplatnit a u jakého správce daně.

Správce daně může zřídit zástavní právo i k majetku jiného vlastníka (třetí osoba) než daňového subjektu, jehož nedoplatek je zajišťován, a to s písemným souhlasem a úředně ověřeným podpisem třetí osoby. Zástavním právem jsou zajištěny nejen daňové nedoplatky, ale také jejich příslušenství. V případě zástavního práva k nemovité věci vzniká zástavní právo dnem doručení rozhodnutí o zřízení zástavního práva příslušenému katastrálnímu úřadu. Zástavní právo se zaznamenává na příslušeném listu vlastnictví dané nemovitosti. V případě zástavního práva k movité věci, například k automobilu nebo motocyklu, vzniká zástavní právo dnem doručení rozhodnutí o zřízení zástavního práva daňovému subjektu, případně třetí osobě. Proti rozhodnutí o zřízení zástavního práva se lze odvolat do 30 dnů od dne doručení tohoto rozhodnutí (Rozeňal, 2021).

V případě, že je daňový nedoplatek zajištěn zástavním právem a zástavní právo je zapsáno v příslušeném veřejném registru, právo vybrat a vymáhat daňový nedoplatek zaniká uplynutím 30 let od jeho zapsání do veřejného registru. Veřejným registrem se rozumí například katastr nemovitostí, obchodní rejstřík, plavební rejstřík, námořní rejstřík, letecký rejstřík, rejstřík ochranných známek, patentový rejstřík a rejstřík průmyslových vzorů (Generální finanční ředitelství, 2021).

Jak je uvedeno v metodickém pokynu (Generální finanční ředitelství, 2021): *„Zástavní právo zaniká, zanikne-li zajištěná daňová pohledávka (ustanovení § 1376 OZ), anebo pokud nedojde k zániku zajištěné daně, ale nastane některá ze skutečností uvedených v ustanovení § 1377 odst. 1 OZ:*

- a) zanikne-li zástava,*
- b) vzdá-li se zástavní věřitel zástavního práva,*
- c) vrátí-li zástavní věřitel zástavu zástavci nebo zástavnímu dlužníkovi, za předpokladu, že byla správcem daně zástava uschována,*

- d) složí-li zástavce nebo zástavní dlužník zástavnímu věřiteli cenu zastavené věci, nebo
 e) uplyne-li doba, na niž bylo zástavní právo zřízeno.“ (Generální finanční ředitelství, 2021)

V případě zániku zástavního práva vydá správce daně potvrzení o zániku zástavního práva zřízeného rozhodnutím správce daně, které se doručí daňovému subjektu a vlastníku zástavy (Rozeňal, 2021; Generální finanční ředitelství, 2021).

Tabulka 3 – Počet vydaných rozhodnutí o zřízení zástavního práva v ČR

Rok	Zástavní právo	
	Počet rozhodnutí	Částka (mil. Kč)
2017	15 353	15 087,6
2018	11 394	9 028,0
2019	10 796	6 708,3
2020	4 360	4 028,3
2021	6 299	10 468,6
2022	8 131	8 416,5

Zdroj: vlastní zpracování dle Finanční správa ČR, 2021; Finanční správa ČR, 2022b

Z uvedené Tabulky 3 vyplývá, že od roku 2017 docházelo k poklesu vydaných rozhodnutí o zřízení zástavního práva. V roce 2020 bylo dočasně omezeno vydávání zástavních práv, a to z důvodu mimořádných opatření, která přijala Finanční správa ČR v souvislosti s pandemií COVID-19, a proto lze spatřovat značný pokles. Správce daně mohl vydat rozhodnutí o zřízení zástavního práva pouze ve výjimečných případech, které musely být správcem daně řádně odůvodněny. Daňovému subjektu muselo být doručeno vyznění o nedoplatku, které nebylo ve stanovené lhůtě uhrazeno, a v neposlední řadě se zřízením zástavního práva musel dlužník souhlasit. Poté od roku 2021 docházelo opět k pozvolnému nárůstu počtu vydaných rozhodnutí o zřízení zástavního práva. Zejména v roce 2022 oproti předchozímu roku 2021 došlo k nárůstu počtu vydaných rozhodnutí o 1 832 případy a zároveň došlo k poklesu objemu zajištěných daňových nedoplatků o více než 2 mld. Kč.

Tím, že správce daně vydá rozhodnutí o zřízení zástavního práva, často motivuje dlužníka k dobrovolnému uhrazení daňových nedoplatků. V uvedené Tabulce 3 nejsou však uvedena pouze rozhodnutí o zřízení zástavního práva, která jsou předmětem vymáhaného daňového nedoplatku, ale také správce daně zřizuje zástavní právo i k neuhrazeným daním, jejichž vykonatelnost je odložena (v rámci řízení o posečkání daně).

2.5.3 Ručení

Ručiteli vznikne povinnost uhradit daňový nedoplatek za daňový subjekt v případě, že zvláštní zákon stanoví, že je ručitelem a byl správcem daně k úhradě daňového nedoplatku vyzván a zároveň se nepodařilo vymoci daňový nedoplatek na daňovém subjektu prostřednictvím daňové exekuce (Lichnovský, 2021). Správce daně vydá ručitelskou výzvu, ve které uvede výši daňového nedoplatku, a to včetně odůvodnění neúspěšného vymáhání na prvotním dlužníkovi a také stanoví lhůtu k zaplacení tohoto nedoplatku (Rozehnal, 2021). Poté, co je ručitelská výzva doručena, má ručitel možnost nahlížet do spisu, podat žádost o prominutí daně nebo požádat o posečkání úhrady nedoplatku. Ručitel je oprávněn podat proti výzvě odvolání. V případě, že dojde k uhrazení nedoplatku ručitelem, je správcem daně vydáno potvrzení o úhradě (Rozehnal, 2021).

Může také nastat situace, kdy třetí osoba nabídne ručení za neuhrazenou daň dlužníka. Správce daně rozhodne o přijetí ručení třetí osoby na základě písemného prohlášení, a to včetně úředně ověřeného podpisu (Rozehnal, 2021).

Neuhrazená daň může být také zajištěna finanční zárukou, kdy se výstavce v záruční listině zaváže, že zajištěnou částku uhradí (Rozehnal, 2021).

2.5.4 Zálohy

Poslední možný způsob zajištění daně je prostřednictvím placení záloh v případě, že není zřejmá výše daně a neuplynul den její splatnosti. Daňový subjekt má následně povinnost platit zálohy ve výši, která je stanovena zákonem nebo rozhodnutím správce daně. Po splatnosti daně se uhrazené zálohy započítávají na výslednou daňovou povinnost. Záloha je považována za daň a nezaplacená záloha je nedoplatkem, ke kterému vzniká úrok z prodlení. Mezi daně, které jsou placeny prostřednictvím záloh, patří daň z příjmu fyzických a právnických osob (Lichnovský, 2021; Matyášová, 2015; Rozehnal 2021).

2.6 Vyloučení majetku z daňové exekuce

Vyloučení majetku z daňové exekuce je uvedeno v ustanovení § 179 daňového řádu a uplatní se pouze pro prodej movitých a nemovitých věcí. Tento institut slouží pro ochranu těch osob, kterým má být bez existence zákonného důvodu majetek zatížen daňovou exekucí. Správce daně může rozhodnutím vyloučit majetek z daňové exekuce na návrh oprávněné osoby nebo z moci úřední. Oprávněnou osobou se rozumí osoba, které svědčí právo k majetku, který nemůže být zatížen daňovou exekucí (Rožehnal, 2021).

Správce daně o návrhu na vyloučení majetku z daňové exekuce rozhodne do 30 dnů. Proti tomuto rozhodnutí lze podat odvolání do 15 dnů ode dne jeho doručení. Během doby řízení o návrhu na vyloučení majetku z daňové exekuce není možné majetek, který je předmětem návrhu, prodat (kromě věci rychle se kazící) (Matyášová, 2015).

Návrh na vyloučení majetku z daňové exekuce musí podat osoby, které jsou příjemcem exekučního příkazu ve lhůtě 15 dnů ode dne doručení tohoto exekučního příkazu. Osoby, které nejsou příjemcem exekučního příkazu, musí podat návrh na vyloučení majetku z daňové exekuce ve lhůtě 15 dnů ode dne, kdy se o nařízení daňové exekuce dozvěděly, avšak nejdéle do dne zahájení dražby. Pokud se nejedná o majetek, který je předmětem dražby, tak nejdéle do dne, kdy byla tato daňová exekuce vykonána. Tento návrh na vyloučení majetku z daňové exekuce se podává u správce daně, který daňovou exekuci nařídil (Matyášová, 2015).

2.7 Prohlášení o majetku

Prohlášení o majetku slouží k získání informací ohledně majetku dlužníka. V případě, že nedojde k úhradě daňového nedoplatku daňovou exekucí příkázáním pohledávky z účtu u poskytovatele platebních služeb, má dlužník povinnost na výzvu správce daně podat prohlášení o majetku, a to ve stanovené lhůtě. Tato lhůta nesmí být kratší než 15 dnů od doručení výzvy. Dlužník je povinen uvádět úplné a pravdivé informace o svém majetku, a to včetně majetku, který patří do společného jmění manželů (dále jen „SJM“). Prohlášení o majetku může být podáno písemně, datovou zprávou nebo ústně do protokolu. V případě písemného podání prohlášení o majetku musí být podpis dlužníka úředně ověřen. Daňový řád v ustanovení § 180 odst. 3 uvádí, co je dlužník povinen uvést v prohlášení o majetku, a to plátce mzdy, poskytovatele platebních služeb, u kterých má peněžní prostředky na účtech, osoby, vůči kterým má jiné peněžité pohledávky nebo jiná majetková práva, movité a nemovité věci, které jsou v jeho vlastnictví, a to včetně spoluvlastnických podílů, obchodní závody, které jsou v jeho vlastnictví a další majetek výše neuvedený. Proti výzvě k podání prohlášení o majetku se nelze

odvolat. Přípustná je pouze námitka. Dle ustanovení § 159 odst. 1 daňového řádu se námitka podává do 30 dnů ode dne doručení výzvy k podání prohlášení o majetku u toho správce daně, který výzvu vydal. O námitce rozhoduje správce daně, který napadený úkon provedl (Matyášová, 2015; Rozehnal, 2021).

Prohlášení o majetku nemusí dlužník podávat v případě zahájení insolvenčního řízení nebo v případě, že vymáhaný nedoplatek zanikl (Matyášová, 2015; Rozehnal, 2021).

2.8 Odklad a zastavení daňové exekuce

Odklad daňové exekuce je upraven v ustanovení § 181 daňového řádu. Daňová exekuce může být správcem daně na návrh dlužníka nebo z moci úřední odložena, a to buď částečně, nebo úplně. Jedná se o dočasné odložení provedení daňové exekuce, kdy správce daně nebude činit úkony vedoucí k nucenému uspokojení vymáhaného nedoplatku. Správce daně rozhodne o odkladu např. v případech, kdy prošetřuje skutečnosti rozhodné pro zastavení daňové exekuce nebo podmínky pro posečkání úhrady nedoplatku. V případě, že zaniknou důvody, pro které byla daňová exekuce odložena a nedojde k jejímu zastavení, správce daně pokračuje v daňové exekuci (Rozehnal, 2021).

Zastavení daňové exekuce je, stejně jako odklad, upraven v ustanovení § 181 daňového řádu. Správce daně provede částečné nebo úplné zastavení daňové exekuce v případech uvedených v ustanovení § 181 odst. 2 písm. a) až i) daňového řádu:

- a) *pro její nařízení nebyly splněny zákonné podmínky,*
- b) *odpadl důvod, pro který byla daňová exekuce nařízena,*
- c) *povolí posečkání úhrady nedoplatku,*
- d) *bylo pravomocně rozhodnuto, že postihuje majetek, k němuž náleží právo nepřipouštějící exekuci, nebo věci nepodléhající exekuci,*
- e) *zaniklo právo vymáhat nedoplatek,*
- f) *předpokládaný výtěžek nepostačí ani ke krytí exekučních nákladů,*
- g) *by pokračování v daňové exekuci bylo spojeno s nepoměrnými obtížemi,*
- h) *bylo nařízeno více daňových exekucí a k úhradě vymáhaného nedoplatku postačí pouze některá z nich, nebo*
- i) *je tu jiný důvod, pro který nelze v daňové exekuci pokračovat.*“ (Rozehnal, 2021)

Rozhodnutí (o odložení, pokračování, zastavení daňové exekuce) je doručováno všem příjemcům, kteří obdrželi exekuční příkaz. V případě částečného zastavení daňové exekuce je rozhodnutí doručováno pouze dlužníkovi a poddlužníkovi (plátcí mzdy nebo poskytovateli

platebních služeb). Zamítavé rozhodnutí je doručováno pouze navrhovateli. Proti rozhodnutí nelze uplatnit opravné prostředky (Rozeňal, 2021).

3 VYHODNOCENÍ PROBLEMATIKY Z POHLEDU FUNGOVÁNÍ V PRAXI

Teoretická část diplomové práce je zaměřena na právní úpravu vymáhání daňových nedoplatků. Převážně pak na daňovou exekuci, neboť se jedná o nejvyužívanější způsob vymáhání daňových nedoplatků, který je prováděn samotným správcem daně. Vymáhání daňových nedoplatků prostřednictvím soudního exekutora a přihlášením nedoplatku do veřejné dražby je využíváno Finanční správou ČR pouze v mimořádných případech.

Tato třetí kapitola pojednává o vymáhání daňových nedoplatků v Pardubickém kraji za období 2017–2022. Výstupy v roce 2020 jsou poznamenány pandemií COVID-19. Ta měla za následek negativní ovlivnění agendy vymáhání.

3.1 Finanční úřad pro Pardubický kraj

Finanční úřad pro Pardubický kraj vykonává správní činnost prostřednictvím územních pracovišť (dále jen „ÚzP“), která jsou součástí vnitřní organizační struktury finančního úřadu. V současné době Finanční úřad pro Pardubický kraj zahrnuje 5 ÚzP. Jedná se o ÚzP v Pardubicích, v Chrudimi, ve Svitavách, v Ústí nad Orlicí a v Žamberku. Mezi největší ÚzP patří ÚzP v Pardubicích (Finanční správa ČR, 2023).

K plnění úkolů, které souvisejí s vymáhací činností, je na každém finančním úřadě zřízen koordinátor vymáhání, který organizuje a koordinuje činnost útvarů operativního vymáhání.

3.2 Daňové subjekty v Pardubickém kraji

Daňovým subjektem je každý, komu vznikne povinnost odvést nebo zaplatit daň. Daňové subjekty lze rozdělit na osoby fyzické a právnické. V následující Tabulce 4 jsou uvedeny celkové počty evidovaných a aktivních daňových subjektů v Pardubickém kraji za sledované období. Přestože Pardubický kraj patří ve srovnání s ostatními kraji k těm menším, je množství daňových subjektů evidovaných v agendách správců daní početné.

Tabulka 4 – Daňové subjekty v Pardubickém kraji

Rok	Evidované		Aktivní	
	Fyzické	Právnícké	Fyzické	Právnícké
2017	331 512	23 220	261 075	20 761
2018	330 313	23 865	262 937	21 479
2019	334 536	24 440	265 262	22 187
2020	336 056	25 013	263 917	22 787
2021	337 998	25 486	263 864	23 262
2022	332 673	25 342	262 842	23 904

Zdroj: vlastní zpracování dle Finanční správa ČR, 2017–2022

Tabulka 4 znázorňuje počty evidovaných a aktivních daňových subjektů v Pardubickém kraji za sledované období. Z hlediska počtu evidovaných daňových subjektů byla nejvyšší hodnota dosažena v roce 2021, a to jak u fyzických, tak právnických osob. Počet evidovaných právnických osob setrvale rostl až do roku 2021. Z hlediska počtu aktivních daňových subjektů byla u fyzických osob maximální hodnota dosažena v roce 2019, a u právnických osob v roce 2022.

3.3 Vymáhání daňových nedoplatků v Pardubickém kraji

Následující část je zaměřena na analýzu vymáhání daňových nedoplatků v Pardubickém kraji za sledované období. Je také potřeba podotknout, že pandemie COVID-19, která propukla v ČR v březnu 2020, měla významný dopad na oblast vymáhání daňových nedoplatků. Důsledkem mimořádných opatření přijatých Finanční správou ČR byla agenda vymáhání daňových nedoplatků do značné míry znemožněna. To se především projevilo v míře vyměřených daňových nedoplatků. Dále docházelo k omezení styků s daňovými subjekty a také k dočasnému omezení provádění daňových exekucí. Ze strany vyměřovacích oddělení docházelo k prozatímnímu omezování předávání daňových nedoplatků do vymáhání. Správce daně vyrozumíval daňové subjekty o výši jejich nedoplatku, přičemž součástí vyrozumění o výši nedoplatku byla informace o možnosti uhradit nedoplatek do 20 dnů ode dne doručení tohoto vyrozumění a také možnosti podat žádost o posečkání nebo rozložení úhrady daně na splátky.

Následující Tabulka 5 znázorňuje vývoj objemu a počtu vymáhaných a vymožených daňových nedoplatků v Pardubickém kraji za sledované období.

Tabulka 5 – Vývoj objemu a počtu vymáhaných a vymožených daňových nedoplatků

Rok	Nedoplatky vymáhané		Nedoplatky vymožené	
	Počet případů	Částka (mil. Kč)	Počet případů	Částka (mil. Kč)
2017	87 925	1 635,7	23 142	578,7
2018	85 747	1 317,8	23 799	591,7
2019	95 085	1 912,6	20 181	666,7
2020	89 003	1 184,2	15 404	442,2
2021	85 106	1 601,7	17 301	483,4
2022	85 871	1 285,7	18 804	658,6

Zdroj: vlastní zpracování dle Interních informací doplněných z Otevřených dat Ministerstva financí ČR

Z následujících dat vyplývá, že počet vymáhaných daňových nedoplatků se v posledních 6 letech pohyboval v rozmezí od 85 do 96 tisíc případů za rok. Nejvyšší počet evidovaných daňových nedoplatků nastal v roce 2019, kdy se jednalo o téměř 96 tis. případů v celkové částce 1,9 mld. Kč. Naopak nejmenší počet evidovaných nedoplatků byl v roce 2021. Objem vymožených nedoplatků se do roku 2019 zvyšoval. Následně byl rok 2020 poznamenán pandemií COVID-19, kdy byla agenda vymáhání do značné míry znemožněna, což se také projevilo v objemu vymožených nedoplatků, který v tomto roce činil 442,2 mil. Kč. Jednalo se tak o nejméně vymožených finančních prostředků za sledované období. Pandemie COVID-19 také poznamenala i následující roky, převážně pak rok 2021. Finanční úřad pro Pardubický kraj evidoval k 31. 12. 2022 vymáhané nedoplatky ve výši téměř 1,3 mld. Kč, kdy došlo k vymožení více než 658 mil. Kč, což znamená, že úspěšnost vymožení byla více jak 51 %.

Způsob vymožení daňových nedoplatků

Vymožené nedoplatky jsou rozděleny do 3 skupin, a to podle toho, jakým způsobem došlo k jejich vymožení. Mezi tyto způsoby patří vymožení všemi dostupnými vymáhacími úkony, vymožení před provedením vymáhacích úkonů a vymožení po zahájení vymáhacích úkonů.

Pod vymožením všemi dostupnými vymáhacími úkony si lze představit vymožení daňového nedoplatku prostřednictvím daňové exekuce a dalšími způsoby vymáhání, tj. prostřednictvím soudního exekutora, uplatněním daňového nedoplatku v insolvenčním řízení a přihlášením daňového nedoplatku do veřejné dražby.

Druhou skupinu tvoří daňové nedoplatky vymožené ještě před provedením vymáhacího úkonu, tzn. před nařízením daňové exekuce, případně před zahájením dalšího možného způsobu vymáhání. Toto je výsledkem včasného předávání daňových nedoplatků vymáhacímu oddělení a také důsledkem toho, že se správci daně snaží vhodnými prostředky dosáhnout toho, aby byl daňový nedoplatek dlužníkem uhrazen co nejdříve bez nutnosti provedení daňové exekuce. Vhodným prostředkem je myšleno zaslání vyrozumění o výši nedoplatku nebo další možnosti neformální komunikace (telefonní hovor, SMS).

Třetí skupinu tvoří daňové nedoplatky vymožené po zahájení vymáhacích úkonů, kam spadají dobrovolné platby.

V předchozí Tabulce 5 byl mimo jiné uveden objem vymožených nedoplatků za jednotlivé roky. V následující Tabulce 6 je tento objem vymožených nedoplatků rozdělen podle způsobu jejich vymožení.

Tabulka 6 – Způsob vymožení daňových nedoplatků v mil. Kč

Rok	Vymoženo vymáhacími úkony	Vymoženo před provedením vymáhacích úkonů	Vymoženo po zahájení vymáhacích úkonů
2017	184,3	369,2	25,2
2018	196,7	376,7	18,3
2019	183,3	465,7	17,7
2020	62,2	371,4	8,6
2021	83,8	388,8	10,8
2022	139,3	507,5	11,8

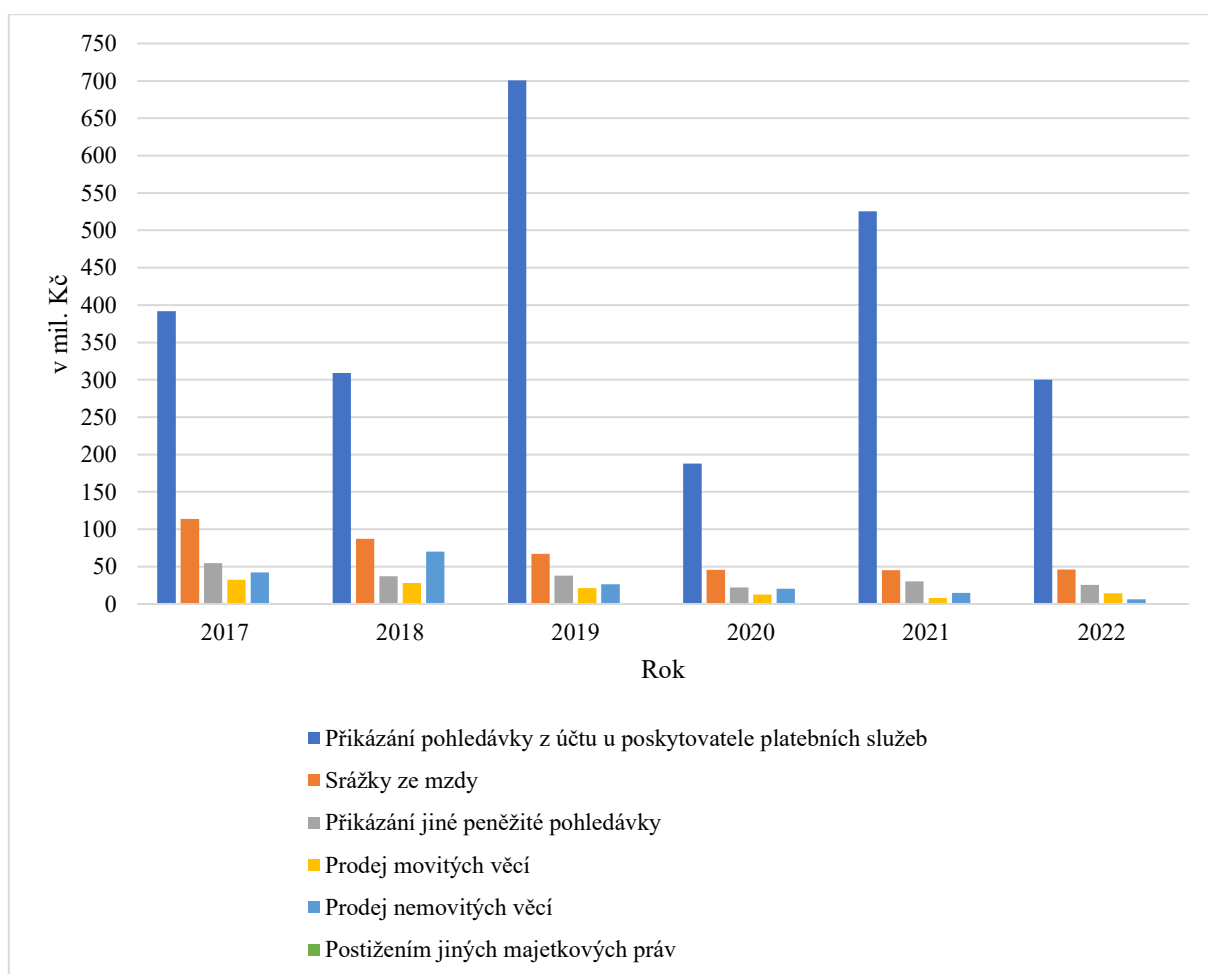
Zdroj: vlastní zpracování dle Interních informací doplněných z Otevřených dat Ministerstva financí ČR

Tabulka 6 znázorňuje způsoby, jakými byly daňové nedoplatky vymoženy. Za celé sledované období bylo nejvíce finančních prostředků vymoženo ještě před provedením vymáhacího úkonu.

3.4 Vymáhané a vymožené daňové nedoplatky podle jednotlivých typů daňové exekuce

Daňová exekuce představuje nejvyužívanější a nejefektivnější prostředek vymáhání daňových nedoplatků. Nejvíce daňových nedoplatků je vymáháno a zároveň také vymoženo prostřednictvím daňové exekuce příkázáním pohledávky z účtu u poskytovatele platebních služeb. Dalším často využívaným způsobem provedení daňové exekuce jsou srážky ze mzdy a příkázání jiné peněžité pohledávky.

Pro lepší přehlednost a orientaci je objem vymáhaných a vymožených nedoplatků za sledované období uveden v následujících grafech: Graf1, Graf 2.

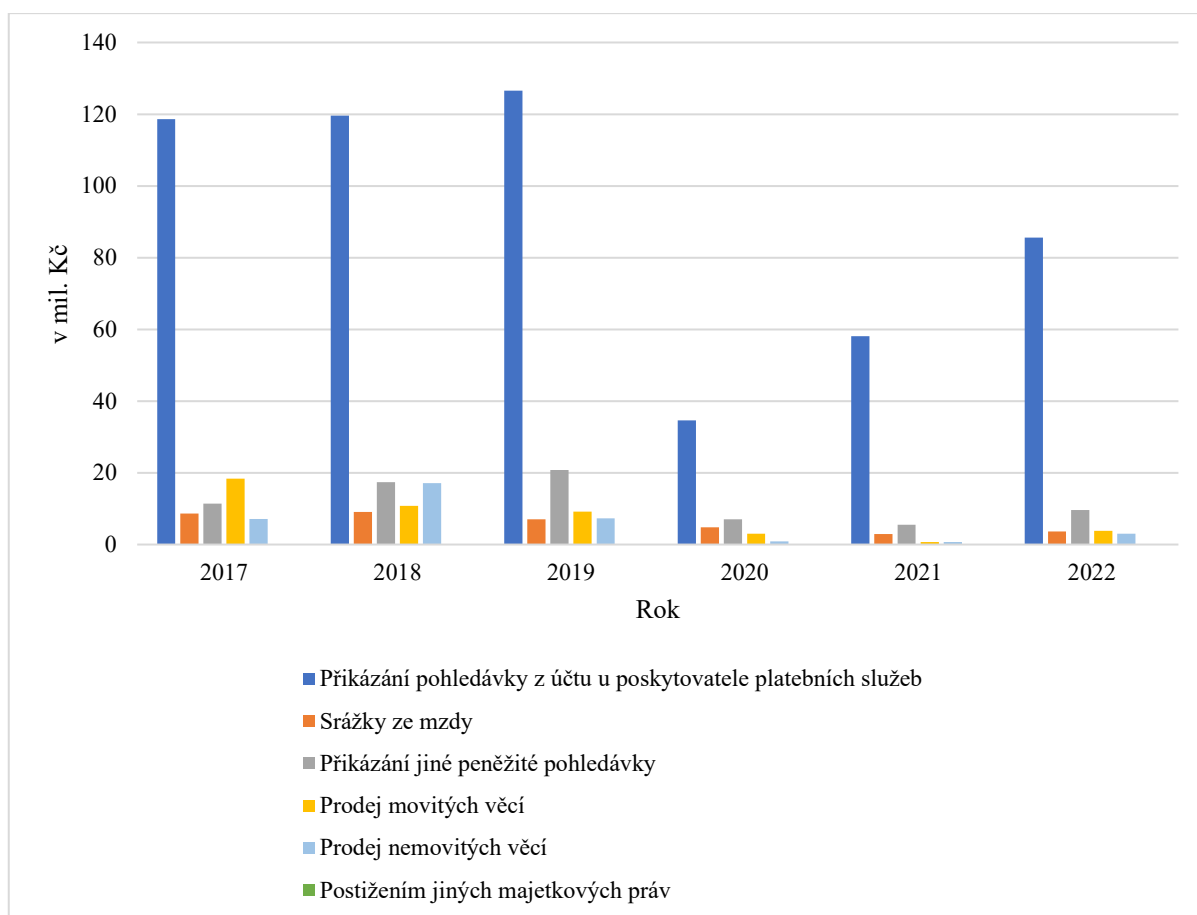
Graf 1 – Přehled vymáhaných nedoplatků podle jednotlivých typů daňové exekuce v mil. Kč

Zdroj: vlastní zpracování dle Interních informací doplněných z Otevřených dat Ministerstva financí ČR

Z Grafu 1 jednoznačně vyplývá, že největší objem vymáhaných nedoplatků byl evidován u daňové exekuce příkázáním pohledávky z účtu u poskytovatele platebních služeb. V roce 2017 bylo tímto typem daňové exekuce vymáháno 391,7 mil. Kč a v roce 2018 se jednalo o 309 mil. Kč. Mezi těmito roky došlo k poklesu objemu vymáhaných nedoplatků o 82,7 mil. Kč, což představuje meziroční pokles o 21 %. Největší objem vymáhaných nedoplatků u tohoto typu exekuce byl vymáhán v roce 2019, kdy se jednalo o rekordních 700,5 mil. Kč a poté o dva roky déle v roce 2021, kdy se jednalo o 525,5 mil. Kč. Rok 2020 byl poznamenán pandemií COVID-19, a proto byl objem vymáhaných nedoplatků všeobecně velmi nízký.

U daňové exekuce srážkami ze mzdy lze za celé sledované období spatřovat značný pokles. V roce 2017 bylo tímto způsobem vymáháno 113,6 mil. Kč. Oproti roku 2022, kdy bylo tímto způsobem vymáháno 46 mil. Kč, se jedná o pokles o více než 59 %.

U daňové exekuce příkázáním jiné peněžité pohledávky je patrný kolísající trend objemu vymáhaných nedoplatků. U daňové exekuce prodejem movitých věcí byl pozorován klesající trend až do roku 2021, poté došlo k růstu objemu vymáhaných nedoplatků o 83 %. Naopak naprosto nejmenší objem vymáhaných nedoplatků byl u daňové exekuce postižením jiných majetkových práv.

Graf 2 – Přehled vymožených nedoplatků podle jednotlivých typů daňové exekuce v mil. Kč

Zdroj: vlastní zpracování dle Interních informací doplněných z Otevřených dat Ministerstva financí ČR

Z Grafu 2 jednoznačně vyplývá, že daňová exekuce přikázáním pohledávky z účtu u poskytovatele platebních služeb patří mezi nejefektivnější způsob vymožení nedoplatků. Od roku 2017 do roku 2019 bylo tímto typem daňové exekuce vymoženo každoročně více než 115 mil. Kč. Rok 2020, který byl poznamenán pandemií COVID-19, nebyl co do vymoženosti velmi úspěšný, neboť bylo vymáhání daňových nedoplatků do značné míry znemožněno.

Naopak jako nejméně efektivní způsob vymožení nedoplatků se jevila daňová exekuce postižením jiných majetkových práv, kdy objem vymožených nedoplatků je za celé sledované období zanedbatelný. Následně v roce 2022 oproti roku 2021 můžeme spatřovat růst objemu vymožených nedoplatků, a to u všech typů daňové exekuce.

3.5 Úspěšnost vymáhání nedoplatků podle jednotlivých typů daňové exekuce

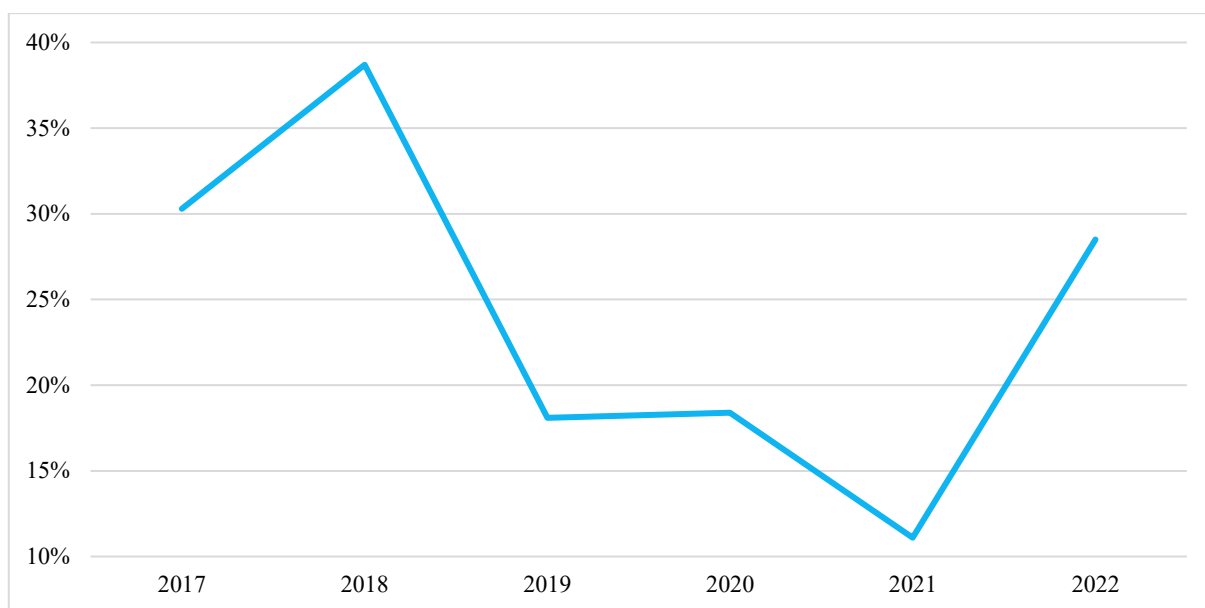
V následující části je graficky znázorněna úspěšnost vymáhání daňových nedoplatků podle jednotlivých typů daňové exekuce v Pardubickém kraji za sledované období kromě daňové exekuce postižením jiných majetkových práv, neboť v tomto případě je za celé sledované období úspěšnost vymáhání téměř nulová. Zároveň jsou zde popsány problémy snižující úspěšnost vymáhání daňových nedoplatků.

3.5.1 Daňová exekuce příkázáním pohledávky z účtu u poskytovatele platebních služeb

Největším problémem, který při tomto způsobu vymáhání daňových nedoplatků nastává, je, že dlužníci často nevlastní bankovní účty, a tak veškeré platební transakce uskutečňují prostřednictvím bankovních účtů jiných osob. Dalším značně rozšířeným problémem je, že když už dlužníci nějaký bankovní účet vlastní, tak obvykle s dlouhodobě nulovým nebo debetním zůstatkem.

Čím dál častěji se stává, že dlužník využije zákonnou možnost výplaty peněžních prostředků nacházejících se na jeho zablokovaném bankovním účtu až do výše trojnásobku životního minima jednotlivce, čímž dochází k tomu, že v případě, že se na bankovním účtu nenachází peněžní prostředky nad rámec trojnásobku životního minima, správce daně není uspokojen. Jen pro upřesnění, pro rok 2023 činí životní minimum jednotlivce 4 860 Kč, jedná se tedy o celkovou částku ve výši 14 580 Kč, o kterou může dlužník ze svého blokovaného účtu zažádat.

Další možností, kdy nedojde k vyplacení finančních prostředků z účtu dlužníka a správce daně nebude uspokojen, je v případě, že je již na blokovaném účtu zřízeno tzv. „zástavní právo k pohledávce z účtu“ od jiného věřitele.

Graf 3 – Úspěšnost vymáhání daňových nedoplatků příkázáním pohledávky z účtu u poskytovatele platebních služeb

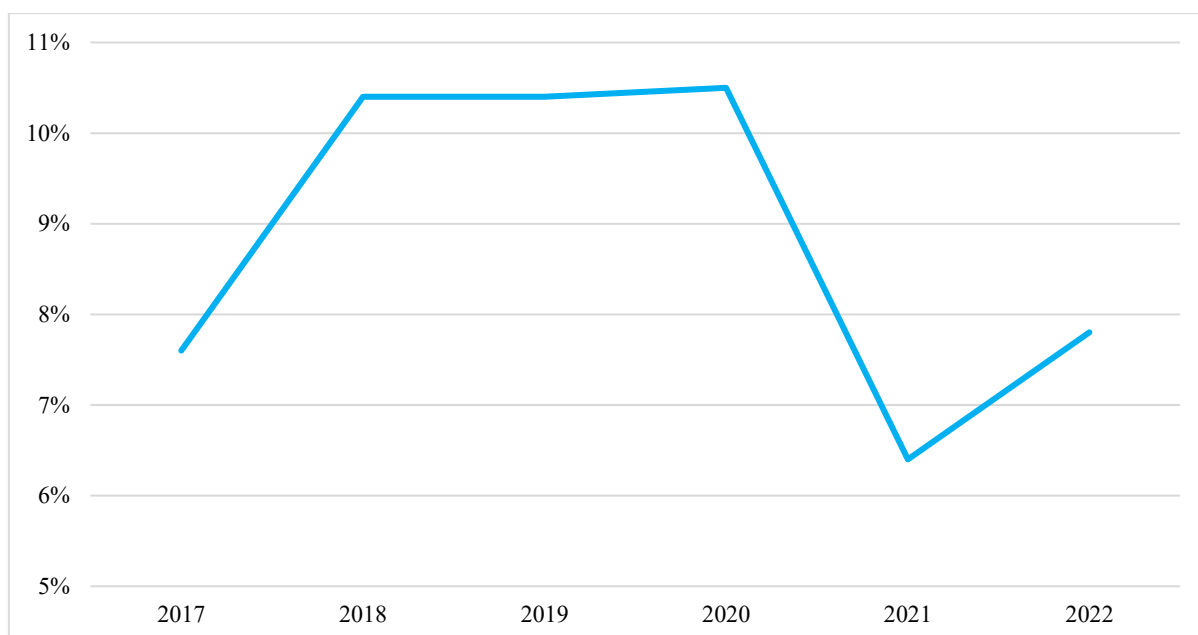
Zdroj: vlastní zpracování dle Interních informací doplněných z Otevřených dat Ministerstva financí ČR

Daňovou exekucí příkázáním pohledávky z účtu u poskytovatele platebních služeb bylo v roce 2017 vymáháno 391,7 mil. Kč a vymoženo bylo 118,6 mil. Kč, to představuje více než 30% úspěšnost. Rok 2018 zaznamenal oproti roku 2017 snížení objemu vymáhaných nedoplatků o více než 80 mil. Kč, avšak částka, která byla ve výsledku vymožena, byla téměř identická jako v roce 2017, z procentuálního hlediska se jednalo o více než 38% úspěšnost. V letech 2019 a 2020 hodnota úspěšnosti stagnovala na 18 %. Rok 2021 byl, co se z hlediska úspěšnosti týče, nejhorší. V roce 2022 bylo tímto typem daňové exekuce vymáháno 300,3 mil. Kč a vymoženo bylo 85,6 mil. Kč, to představovalo více než 28% úspěšnost.

3.5.2 Daňová exekuce srážkami ze mzdy

Důvod, proč nejsou srážky ze mzdy nebo z jiných příjmů prováděny, je takový, že mzda po odečtení částky, která nesmí být dlužníkovi sražena, nedosahuje takové výše, aby mohly být srážky realizovány. Dalším důvodem pro nevyplácení srážek ze mzdy je, že na mzdu dlužníka se již vztahují srážky jiných přednostních věřitelů a správce daně je evidován tzv. v pořadí.

Problematika vymáhání daňových nedoplatků nastává také v případě nelegálního zaměstnávání, kdy dlužník nemá se zaměstnavatelem uzavřenou žádnou pracovní smlouvu, kterou by správce daně mohl dohledat v příslušných registrech.

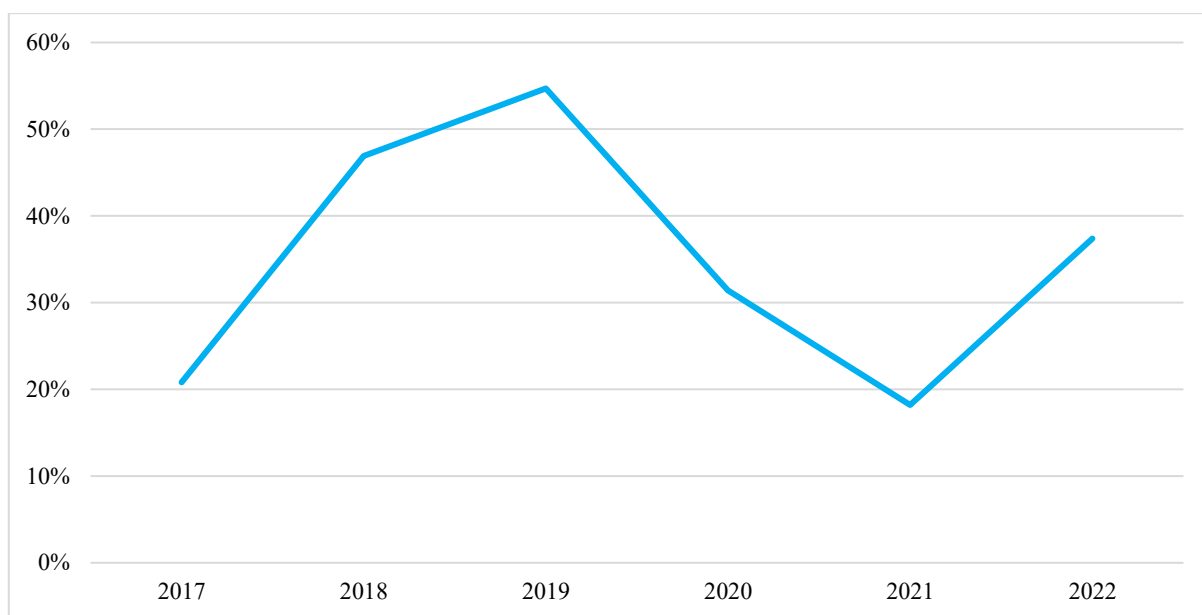
Graf 4 – Úspěšnost vymáhání daňových nedoplatků srážkami ze mzdy

Zdroj: vlastní zpracování dle Interních informací doplněných z Otevřených dat Ministerstva financí ČR

Daňovou exekucí srážkami ze mzdy bylo v roce 2017 vymáháno 113,6 mil. Kč a z toho bylo úspěšně vymoženo 8,6 mil. Kč, což představuje úspěšnost vymožení pouhých 7,6 %, nejednalo se však o nejnižší úspěšnost vymožení nedoplatků. Od roku 2018 do roku 2020 byla úspěšnost vymožení téměř neměnná a pohybovala se okolo 10 %. Nejnižší úspěšnost byla evidována v roce 2021, která činila 6,4 %. V roce 2022 bylo vymáháno 46 mil. Kč a vymoženo bylo pouhých 3,6 mil. Kč, to představovalo téměř 8% úspěšnost.

3.5.3 Daňová exekuce příkázáním jiné peněžité pohledávky

Nejčastějším způsobem, odkud správce daně získává informace o pohledávkách z podnikatelské činnosti dlužníka, spočívá v kontrolním hlášení k DPH. (Údaje z kontrolního hlášení jsou získány na základě žádosti zaslané vyměřovacímu oddělení). Správce daně získá data z kontrolního hlášení až poté, co je dlužníkem podáno. Tím velice často dochází k tomu, že jsou předmětné faktury za zboží nebo služby dlužníkovi vyplaceny ještě před tím, než se správce daně o dodavatelsko-odběratelském vztahu dozvěděl. Stávají se také případy, kdy poté, co poddlužník obdrží exekuční příkaz na příkázání jiné peněžité pohledávky, již dále s dlužníkem nechtějí obchodovat.

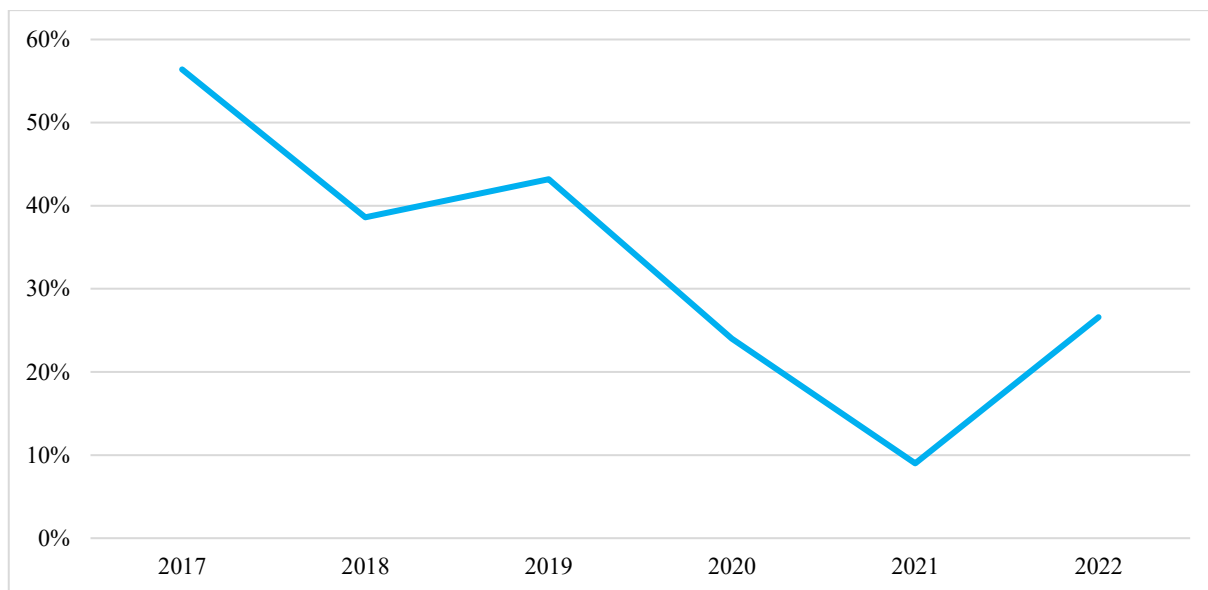
Graf 5 – Úspěšnost vymáhání daňových nedoplatků příkázáním jiné peněžité pohledávky

Zdroj: vlastní zpracování dle Interních informací doplněných z Otevřených dat Ministerstva financí ČR

Z Grafu 5 vyplývá, že úspěšnost vymožení nedoplatků prostřednictvím daňové exekuce příkázáním jiné peněžité pohledávky vykazovala do roku 2019 rostoucí trend, kdy v roce 2019 byla pokořena více než 54% hranice úspěšnosti. Následně po dobu dvou let docházelo k poklesu úspěšnosti vymožení nedoplatků. V roce 2022 bylo vymáháno 25,7 mil. Kč a vymoženo bylo 9,6 mil. Kč, to představovalo více než 37% úspěšnost.

3.5.4 Daňová exekuce prodejem movitých věcí

Efektivitu daňové exekuce prodejem movitých věcí snižuje především skutečnost, že většina dlužníků nevlastní žádný hodnotnější movitý majetek, který by mohl být následně prodán v dražbě. Poměrná část dlužníků má automobil na leasing, což znamená, že vlastníkem není sám dlužník, nýbrž leasingová společnost. Správce daně nemůže takový automobil postihnout daňovou exekucí. V případě, že správce daně přeci jen zjistí z příslušných registrů nějaký movitý majetek, který je ve vlastnictví dlužníka (nejčastěji automobil), stává se, že jej správce daně nemůže dohledat, a to z důvodu, že je dlužník nekontaktní a má trvalý pobyt na adrese ohlašovny (městský nebo obecní úřad). Výnosnost daňové exekuce prodejem movitých věcí nebývá vysoká, neboť zabavené věci mívají nízkou hodnotu.

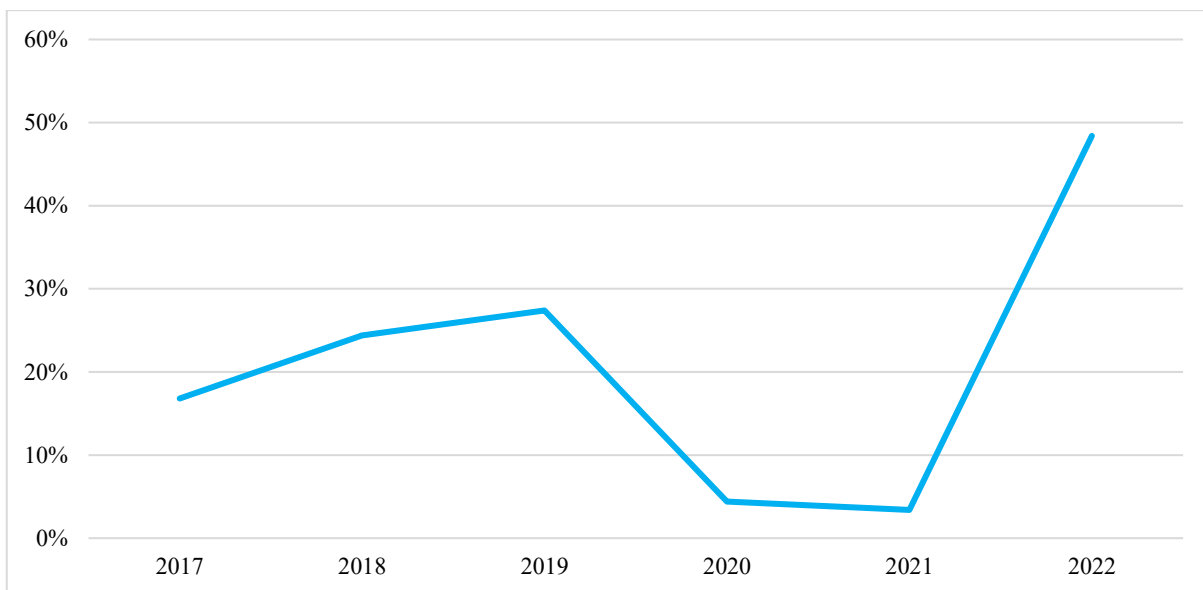
Graf 6 – Úspěšnost vymáhání daňových nedoplatků prodejem movitých věcí

Zdroj: vlastní zpracování dle Interních informací doplněných z Otevřených dat Ministerstva financí ČR

Daňovou exekucí prodejem movitých věcí bylo v roce 2017 vymáháno 32,6 mil. Kč, z toho bylo vymoženo 18,4 mil. Kč, což představovalo úspěšnost 56,4 %. Jednalo se tedy o nejvyšší úspěšnost vymožení nedoplatků za sledované období. Od roku 2019 do roku 2021 byl zaznamenán sestupný trend úspěšnosti vymožení nedoplatků. Nejnižší úspěšnost byla zaznamenána v roce 2021, kdy bylo z 7,8 mil. Kč vymoženo pouze 700 tis. Kč. Úspěšnost tedy představovala pouhých 9 %.

3.5.5 Daňová exekuce prodejem nemovitých věcí

V případě, že je dlužník vlastníkem nemovité věci, často bývá předmětná nemovitost již zatížena velkým množstvím zástavních práv a exekučních příkazů od jiných věřitelů s přednostním právem na uspokojení pohledávek.

Graf 7 – Úspěšnost vymáhání daňových nedoplatků prodejem nemovitých věcí

Zdroj: vlastní zpracování dle Interních informací doplněných z Otevřených dat Ministerstva financí ČR

Daňovou exekucí prodejem nemovitých věcí bylo v roce 2017 vymáháno 42,3 mil. Kč, vymoženo bylo 7,1 mil. Kč, což představuje úspěšnost 16,8 %. Nejnižší zaznamenaná úspěšnost vymožení nedoplatků byla v roce 2021, která činila pouhých 4,7 %, kdy z vymáhané částky 14,9 mil. Kč bylo vymoženo pouhých 700 tis. Kč. V roce 2022 bylo daňovou exekucí prodejem nemovitých věcí vymáháno 6,2 mil. Kč a z toho byly vymoženy 3 mil. Kč. Jednalo se tak o nejvyšší úspěšnost vymáhání za sledované období.

3.5.6 Daňové pohledávky uplatněné v insolvenčním řízení

V následující Tabulce 7 je znázorněn objem daňových pohledávek uplatněných v insolvenčním řízení. To, jak bude insolvenční řízení výnosné, závisí na způsobu úpadku dlužníka. Důležitým faktorem je délka trvání insolvenčního řízení.

Výtěžnost insolvenčního řízení snižuje ta skutečnost, že dlužník často podává insolvenční návrh až v okamžiku, kdy již nevlastní žádný zabavitelný majetek, nebo v případě, kdy chce zabránit provedení exekuce. Z tohoto důvodu bývají přihlášené pohledávky uspokojeny pouze v minimálním rozsahu.

Tabulka 7 – Daňové pohledávky uplatněné v insolvenčním řízení v mil. Kč

Rok	Vymáháno	Vymoženo	Úspěšnost (%)
2017	178,5	18,5	10,4
2018	168,4	22,0	13,1
2019	223,4	12,0	5,4
2020	168,7	11,5	6,8
2021	292,0	15,5	5,3
2022	149,6	32,5	21,7

Zdroj: vlastní zpracování dle Interních informací doplněných z Otevřených dat Ministerstva financí ČR

Objem daňových pohledávek uplatněných v insolvenčním řízení za celé sledované období vykazoval kolísavý trend. Nejvíce daňových pohledávek bylo uplatněných v insolvenčním řízení v roce 2021, kdy se jednalo o 292 mil. Kč, z toho bylo vymoženo pouze 15,5 mil. Kč, což představovalo nejnižší úspěšnost vymožení. Naopak nejméně daňových pohledávek uplatněných v insolvenčním řízení bylo v roce 2022, kdy se jednalo o 149,6 mil. Kč, z toho bylo vymoženo 32,5 mil. Kč, jednalo se tak o nejvyšší úspěšnost vymožení za celé sledované období, kdy tato procentuální úspěšnost činila 21,7 %. Výtěžnost vzhledem k vymáhanému objemu pohledávek není příliš vysoká.

3.6 Všeobecné problémy snižující efektivitu vymáhání daňových nedoplatků

Na úspěšnost vymáhání daňových nedoplatků má vliv zejména nemajetnost dlužníků a vysoká míra jejich zadlužení. V těchto případech správce daně obvykle nebývá ani částečně uspokojen.

Další problém, který snižuje efektivitu vymáhání daňových nedoplatků, nastává v okamžiku, kdy je dlužník nekontaktní. Na adrese, kterou má uvedenou v rejstříku, fakticky nesídlí, případně má zřízené sídlo na virtuální adrese, kde je registrováno desítky až tisíce dalších subjektů. Vymáhání daňových nedoplatků u fyzických osob ztěžuje skutečnost, kdy dlužníci mají hlášený trvalý pobyt na adrese ohlašovny (zpravidla se jedná o městský nebo obecní úřad). V okamžiku, kdy správce daně zjistí vlastnictví movitého majetku

(např. automobilu), stává se tímto nedohledatelným, neboť na virtuální adrese nebo adrese ohlašovny se ve skutečnosti žádný movitý majetek dlužníka nenachází.

Dlužníci, kteří mají trvalý pobyt na adrese ohlašovny, mají možnost si nechat přeposílat korespondenci na jiné místo, případně si ji vyzvednout osobně. Tuto možnost však téměř žádný z nich nevyužívá, a tak je veškerá korespondence doručována uplynutím lhůty, a to i v případě, kdy mají zřízenou datovou schránku.

Další aspekt, který negativně ovlivňuje agendu vymáhání, nastává v případě, kdy je dlužníkem ukončena podnikatelská činnost, aniž by došlo k uhrazení jeho daňových nedoplatků. Následně se tento dlužník stává nekontaktním. Zvyšuje se také počet obchodních korporací, které se dostávají do likvidace. V tomto případě je výtěžnost pro správce daně velmi nízká.

Dlužníci také mají snahu zabránit vymáhání daňového nedoplatku podáním insolvenčního návrhu. To nastává především v situaci, kdy je správcem daně již nařízena dražba nemovité věci dlužníka na konkrétní den a den před konáním dražby dojde k zahájení insolvenčního řízení. Správce daně tedy nemůže dražbu nemovité věci provést. Daňová exekuce může být pouze nařízena, ale nesmí být provedena. Dlužníci se tímto krokem snaží zamezit prodeji nemovitých věcí v dražbě.

Nastává i taková situace, kdy daňový subjekt, ještě před tím, než mu vznikne daňový nedoplatek, záměrně převede majetek na jinou osobu. Poté, co mu vznikne daňový nedoplatek a je předán na vymáhací oddělení, je již bez majetku a správce daně nebývá uspokojen.

Dalším problémem, který ve výsledku snižuje úspěšnost vymožení daňového nedoplatku, jsou obchodní korporace, které vyvíjejí ekonomickou činnost, ale jsou bez statutárního orgánu.

Problém, který ovlivňuje účinnost vymáhání daňových nedoplatků na straně správce daně, spatřuji v tom, že k tomu, aby se dozvěděl čísla bankovních účtů a stav peněžních prostředků na účtech dlužníků, musí správce daně nejprve vydat výzvu k součinnosti třetích osob dle ustanovení § 57 odst. 3 daňového řádu.

V neposlední řadě také proces vymáhání ztěžuje skutečnost, že z důvodu omezeného počtu přidělených přístupů nemají všichni správci daně na vymáhacím oddělení přístup do všech registrů a aplikací. V případě potřeby se správce daně musí obrátit na svého kolegu, který přístupem do konkrétního registru disponuje.

4 FORMULACE ZÁVĚRŮ A DOPORUČENÍ

Praktická část se zabývala analýzou vymáhání daňových nedoplatků v Pardubickém kraji za období 2017–2022. Vymáhání daňových nedoplatků bylo zaměřeno na daňovou exekuci a uplatnění nedoplatku v insolvenčním řízení. Ostatní způsoby vymáhání daňových nedoplatků, kterými jsou vymáhání nedoplatků prostřednictvím soudního exekutora a přihlášení nedoplatků do veřejné dražby Finanční správa, využívá jen v mimořádných případech. Daňová exekuce je nejvyužívanější způsob vymáhání nedoplatků, který je prováděn samotným správcem daně.

Z provedené analýzy vyplývá, že v roce 2022 bylo více než 262 tis. aktivních fyzických osob a více než 23 tis. aktivních právnických osob. Počet vymáhaných daňových nedoplatků se za sledované období pohyboval v rozmezí od 85 do 96 tisíc případů za rok. V roce 2019 byl zaznamenán nejvyšší počet evidovaných daňových nedoplatků, kdy se jednalo o 95 085 případů v celkové částce 1,9 mld. Kč. Objem vymáhaných nedoplatků se každoročně zvyšoval. Zlom nastal v roce 2020, kdy byla z důvodu pandemie COVID-19 agenda vymáhání do značné míry znemožněna, což se projevilo právě v objemu vymáhaných nedoplatků. Jednalo se tak o rok s nejnižším objemem vymáhaných nedoplatků, a to 442,2 mil. Kč. V roce 2022 bylo dosaženo 51% úspěšnosti vymáhaných nedoplatků, jednalo se tak o nejvyšší úspěšnost za celé sledované období.

Vymáhané nedoplatky lze rozdělit do 3 kategorií, podle toho, jakým způsobem došlo k jejich vymáhání – vymáhání před provedením vymáhacích úkonů, všemi dostupnými vymáhacími úkony a po zahájení vymáhacích úkonů. Největší objem daňových nedoplatků je vymáhan ještě před provedením vymáhacího úkonu, tzn. před nařízením daňové exekuce, případně před zahájením dalšího možného způsobu vymáhání (tj. prostřednictvím soudního exekutora, přihlášením nedoplatku do veřejné dražby nebo uplatnění nedoplatku v insolvenčním řízení). To je výsledkem toho, že vyměřovací oddělení včasně předává daňové nedoplatky do agendy vymáhání, a také toho, že se správci daně na vymáhacím oddělení snaží vhodnými prostředky dosáhnout toho, aby byl daňový nedoplatek uhrazen co nejdříve bez nutnosti provedení daňové exekuce (zasílání vyrozumění o výši nedoplatku, SMS, telefonní hovor).

Na základě provedené analýzy bylo zjištěno, že největší objem vymáhaných, ale i vymáhaných nedoplatků je evidován u daňové exekuce příkázáním pohledávky z účtu u poskytovatele platebních služeb. V letech 2017–2019 bylo tímto typem daňové exekuce vymáhan více než 115 mil. Kč. Dalším účinným a poměrně často využívaným

typem daňové exekuce jsou srážky ze mzdy a příkázání jiné peněžité pohledávky. Také objem vymožených nedoplatků prostřednictvím daňové exekuce prodejem movitých a nemovitých věcí nebyl zanedbatelný. Naopak mezi nejméně efektivní způsob vymožení nedoplatků patřila daňová exekuce postižením jiných majetkových práv, kdy hodnoty jak vymáhaných, tak vymožených nedoplatků byly zanedbatelné. V případě pohledávek uplatněných v insolvenčním řízení nebývá výtěžnost příliš vysoká, a to převážně z důvodu nemajetnosti dlužníka.

Efektivita jednotlivých typů daňové exekuce je záporně ovlivněna následujícími skutečnostmi. V případě daňové exekuce příkázáním pohledávky z účtu u poskytovatele platebních služeb se jedná o neexistenci bankovního účtu, dlouhodobě nulové nebo debetní zůstatky, zákonnou možnost výplaty trojnásobku životního minima ze zablokovaného účtu a přednostní zástavní právo k pohledávce k účtu od jiného věřitele. U daňové exekuce srážkami ze mzdy se jedná o nedostatečnou výši mzdy a také skutečnost, že na mzdu dlužníka se již vztahují srážky jiných přednostních věřitelů. V případě daňové exekuce příkázáním jiné peněžité pohledávky se jedná o situace, kdy předmětné faktury za zboží byly dlužníkovi vyplaceny ještě před tím, než poddlužník obdržel od správce daně exekuční příkaz. U daňové exekuce prodejem movitých a nemovitých věcí spočívá tento problém v neexistenci hodnotnějšího majetku, který by mohl být následně prodán v dražbě. U movitých věcí pak o potíží v nedohledatelnosti majetku a u nemovitých věcí je nejčastěji předmětná nemovitost již zatížena velkým množstvím zástavních práv od jiných věřitelů.

Mezi všeobecné problémy, které snižují efektivitu vymáhání daňových nedoplatků, patří především nemajetnost, zadluženost a nekontaktnost dlužníků. Velký počet dlužníků má zřízené sídlo na virtuální adrese, kde jsou registrovány desítky až tisíce dalších subjektů. V případě fyzických osob ztěžuje vymáhání ta skutečnost, kdy dlužníci mají hlášený trvalý pobyt na adrese ohlašovny (městský nebo obecní úřad). Stále dochází ke zvyšování počtu právnických osob, které se dostávají do likvidace, kdy v tomto případě je výtěžnost téměř nulová. Dlužníci se také snaží vyhnout vymáhání daňového nedoplatku tím, že podají insolvenční návrh, a to především v takové situaci, kdy je již správcem daně nařízena dražba nemovité věci. Dlužník se tímto krokem snaží zabránit prodeji jeho nemovité věci, neboť daňová exekuce může být pouze nařízena, nikoliv však provedena.

Na straně správce daně je vyhledávací činnost ztížena především skutečností, kdy z důvodu omezeného počtu přidělených přístupů nemají všichni správci daně přístup do potřebných registrů. V případě potřeby se tak musí obrátit na kolegu, který přístupem do požadovaného

registru disponuje. A také je proces vymáhání nedoplatků ztížen zdlouhavými postupy získávání informací potřebných k úspěšnému vymožení daňového nedoplatku.

4.1 Doporučení ke zvýšení efektivity vymáhání daňových nedoplatků u správce daně

V následující části budou navržena doporučení, která by mohla vést ke zjednodušení, a především urychlení provedení daňové exekuce a v neposlední řadě také ke zvýšení efektivity vymáhání daňových nedoplatků na straně správce daně.

Centrální evidence účtů a dotazy na banky

Ke zvýšení efektivity vymáhání daňových nedoplatků by mohlo dojít v případě, kdy by měl správce daně umožněn online přístup do centrální evidence účtů (dále jen „CEÚ“). Věděl by tak ihned, jaké dlužník vlastní bankovní účty, které by mohly být následně postiženy daňovou exekucí příkázáním pohledávky z účtu u poskytovatele platebních služeb. Samozřejmě bych navrhovala, aby měl správce daně oprávnění nahlížet pouze na bankovní účty aktuálních dlužníků, nikoliv na bankovní účty všech obyvatel ČR.

V současné době je postup pro získání informací ohledně bankovních účtů dlužníků následovný:

Správce daně nejprve musí vznést dotaz na existenci bankovních účtů do CEÚ. Následně CEÚ zašle správci daně pouze informaci ohledně toho, v jaké konkrétní bankovní instituci má dlužník zřízen bankovní účet (bez konkrétního čísla bankovního účtu). Poté musí správce daně dle ustanovení § 57 odst. 3 daňového řádu vydat výzvu k součinnosti třetích osob, která je doručována konkrétním poskytovatelům platebních služeb (banky, zahraniční banky, spořitelni a úvěrní družstva, platební instituce) a až po obdržené odpovědi na výzvu k součinnosti třetích osob je správce daně seznámen s konkrétními čísly bankovních účtů dlužníků, a to včetně stavu peněžních prostředků na účtech, avšak pouze ke dni zaslání odpovědi.

Nejedná se o časově náročný způsob získávání informací, ale není možné bankovní účet postihnout v okamžiku, kdy je vymahatelný daňový nedoplatek předán k vymáhání. Správce daně tak nemá možnost okamžitě nahlédnout na bankovní účty dlužníků a v tomto okamžiku má daňový subjekt možnost okamžitého výběru peněžních prostředků ze svého bankovního účtu.

Přístupová práva do registrů a aplikací

Předtím, než správce daně zahájí daňovou exekuci, případně využije některý ze zajišťovacích instrumentů, je jeho práce spojena s vyhledávací činností.

Vyhledávací činnost je ztížena z důvodu, že finanční úřady disponují pouze omezeným počtem přístupů do registrů a aplikací, které správci daně využívají ke své každodenní činnosti. V případě, že správce daně potřebuje vyhledat určitou informaci z registru, do kterého nemá zřízen přístup, musí se obrátit na jiného správce daně, který přístupem do požadovaného registru disponuje.

Omezený počet přidělených přístupů je například do těchto registrů: Centrální registr vozidel (CRV), Informační systém evidence obyvatel (ISEO), Cizinecký informační systém (CIS), Centrální evidence exekucí (CEE), oceňování vozidel (CEBIA) a Centrální registr zbraní (CRZ).

Dle mého názoru by každý správce daně na vymáhacím oddělení měl mít přidělený přístup alespoň do CRV, neboť právě CRV patří mezi nejvyužívanější registry. Hlavní výhodou CRV je to, že obsahuje aktuální informace o vozidlech. Tato data jsou pro správce daně důležitá např. při ověřování vlastnictví vozidel před uskutečněním mobiliární exekuce. Mobiliární exekucí se rozumí soupis movitých věcí, jejich zabavení a následný prodej v dražbě, kdy získané finanční prostředky jsou použity na úhradu daňových nedoplatků.

Žádost o data z kontrolního hlášení

Aby mohl správce daně zahájit daňovou exekuci příkazáním jiné peněžité pohledávky, musí nejprve disponovat údaji o pohledávkách z podnikatelské činnosti dlužníka, které správce daně nejčastěji získává z podaného kontrolního hlášení k DPH. Správce daně na vymáhacím oddělení musí nejprve požádat správce daně na vyměřovacím oddělení, aby provedl náhled do kontrolního hlášení dlužníka. Správce daně na vyměřovacím oddělení vyhotoví žádost o přístup k datům kontrolního hlášení a následně ji předá ke schválení svému nadřízenému. Poté může správce daně na vyměřovacím oddělení nahlížet do kontrolního hlášení dlužníka. Zjištěné údaje následně předá správci daně na vymáhacím oddělení k dalšímu využití.

Pro zjednodušení a především urychlení provedení daňové exekuce příkazáním jiné peněžité pohledávky bych navrhovala, aby mohl správce daně sám nahlížet do kontrolních hlášení bez součinnosti vyměřovacího oddělení.

4.2 Doporučení ke zvýšení efektivity vymáhání daňových nedoplatků u dlužníka

V následující části budou navržena doporučení, která by mohla vést ke zvýšení efektivity vymáhání daňových nedoplatků u dlužníka. Uvědomuji si však skutečnost, že uvedené návrhy by nebyly snadně realizovatelné.

Obchodní společnosti bez statutárního orgánu

Značným problémem, který má vliv na efektivitu vymáhání daňových nedoplatků, jsou obchodní korporace, které vyvíjejí ekonomickou činnost, ale jsou bez statutárního orgánu. Nejčastěji se to týká společností s ručením omezeným. Neexistence statutárního orgánu po přechodnou dobu lze pochopit pouze v okamžiku, kdy po uplynutí funkčního období nebyl zvolen nový statutární orgán. Stává se však, že se jedná i o velice dlouhé období, kdy obchodní korporace provozuje ekonomickou činnost bez statutárního orgánu a v tomto okamžiku je pro správce daně obtížné takový daňový subjekt kontaktovat. Dle ustanovení § 26 daňového řádu má správce daně v tomto případě možnost ustanovit zástupce, tento institut je však v praxi téměř nevyužíván.

Navrhovala bych, aby rejstříkové soudy prováděly kontroly zapsaných údajů v obchodním rejstříku a v případě, kdy by shledaly porušení, došlo by ke zrušení této právnické osoby soudem. Také bych apelovala na to, aby správce daně využíval možnost ustanovit zástupce.

Právnické osoby v likvidaci

Navrhovala bych, aby rejstříkový soud nezapisoval obchodní korporace, kde osoba, která je oprávněná jednat jménem této obchodní korporace, již v minulosti opakovaně přivedla jinou obchodní korporaci do likvidace. Uvědomuji si však, že tento návrh by zasáhl do práv osob.

Omezení podnikatelské činnosti

V případě, kdy dlužník vykonává podnikatelskou činnost, vznikají mu daňové nedoplatky, u kterých nedochází k úhradě, ale naopak se navyšují, by mělo dojít k zákonnému omezení jeho podnikatelské činnosti. Navrhovala bych, aby k obnově jeho podnikatelské činnosti došlo až v případě, kdy by byly uhrazeny veškeré daňové nedoplatky.

ZÁVĚR

Diplomová práce byla zaměřena na problematiku vymáhání daňových nedoplatků a daňovou exekuci, přičemž cílem práce bylo zpracovat analýzu právní úpravy této problematiky, a to včetně vyhodnocení z pohledu fungování v praxi. Vymáhání daňových nedoplatků je nezbytnou součástí orgánů veřejné správy a správce daně má povinnost postupovat v souladu s právními předpisy a zákony. Každému vymáhacímu úkonu předchází vyhledávací činnost, bez které by správce daně nemohl zahájit daňovou exekuci, případně využít některý ze zajišťovacích instrumentů.

První kapitola diplomové práce byla věnována legislativě, podle které je postupováno v případech vymáhání daňových nedoplatků. Byly zde také podrobně vymezeny základní pojmy, které souvisejí s vymáháním daňových nedoplatků.

Druhá kapitola byla zaměřena na způsoby, jakými lze daňový nedoplatek vymáhat. Jedná se zejména o daňovou exekuci, vymáhání daňového nedoplatku prostřednictvím soudního exekutora, uplatněním nedoplatku v insolvenčním řízení a přihlášením nedoplatku do veřejné dražby. Správce daně však nejčastěji vymáhá daňový nedoplatek prostřednictvím daňové exekuce, a proto tomuto způsobu byla věnována největší pozornost. Byly zde také uvedeny zajišťovací instrumenty, kterými lze zabezpečit úhradu daně. Mezi tyto instrumenty patří zajišťovací příkaz, zástavní právo, ručení, finanční záruka a také placení záloh. V závěru této kapitoly byly uvedeny důvody odkladu a zastavení daňové exekuce.

Třetí kapitola byla převážně věnována analýze vymáhaných a vymožených daňových nedoplatků v Pardubickém kraji za období 2017–2022. Z analýzy bylo zjištěno, že v Pardubickém kraji bývá vymáháno v průměru 88 tis. daňových nedoplatků v celkové průměrné výši cca 1,5 mld. Kč. Vymoženo bývá v průměru 20 tis. daňových nedoplatků v celkové průměrné výši cca 570 mil. Kč. Po celé sledované období se jako nejefektivnější exekuční prostředek jevila daňová exekuce příkázáním pohledávky z účtu u poskytovatele platebních služeb, kdy tímto způsobem byl každoročně vymožen nejvyšší objem nedoplatků. Z provedené analýzy bylo také zjištěno, že nejméně využívaným typem daňové exekuce je daňová exekuce postižením jiných majetkových práv, kdy objem vymáhaných, ale i vymožených nedoplatků byl zanedbatelný. V této kapitole byla také znázorněna úspěšnost vymožení daňových nedoplatků podle jednotlivých typů daňové exekuce. Úspěšnost vymožení daňových nedoplatků je negativně ovlivňována mnoha faktory, mezi které patří nemajetnost, předlužení dlužníků, virtuální sídla nebo trvalé pobyty na adrese ohlašovny (městský

nebo obecní úřad), dále nekontaktnost dlužníků, minimální výtěžnost u právnických osob v likvidaci, účelové převody majetku, nemožnost dohledat majetek a podávání insolvenčního návrhu z důvodu zamezení prodeje nemovitosti dlužníka. Největší problém, který ovlivňuje účinnost vymáhání daňových nedoplatků na straně správce daně, spatřuji v omezeném počtu přístupů do jednotlivých registrů, které správce daně potřebuje ke své každodenní činnosti. V neposlední řadě je potřeba zmínit, že z důvodu pandemie COVID-19, která propukla v roce 2020, byla agenda vymáhání daňových nedoplatků do značné míry znemožněna v důsledku mimořádných opatření přijatých Finanční správou ČR. Tato neočekávaná situace se především projevila v míře vymožených daňových nedoplatků.

Čtvrtá kapitola byla věnována formulaci závěrů včetně uvedení doporučení, která by mohla vést k vyšší úspěšnosti vymožení daňových nedoplatků. Pro zjednodušení a především urychlení provedení daňové exekuce bych navrhovala umožnění online přístupu do centrální evidence účtů a přístupová práva do registrů a aplikací všem daňovým exekutorům. Zároveň aby došlo ke zjednodušení získávání dat z kontrolního hlášení. Navrhovala bych také častější kontroly zapsaných údajů právnických osob v obchodním rejstříku a v případě, kdy by rejstříkový soud shledal porušení, aby došlo ke zrušení takové právnické osoby.

POUŽITÁ LITERATURA

- [1] BAKEŠ, M. a kol. *Finanční právo*. Praha: C. H. Beck, 2012. ISBN 978-80-7400-440-7.
- [2] BAXA, J. a kol. *Daňový řád. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011. ISBN 978-80-7357-564-9.
- [3] BREBURDA, J. *Exekuce srážkami ze mzdy*. ANAG, 2021. ISBN 978-80-7554-308-0.
- [4] DE TROYER, Ilse. Tax Recovery Assistance in the EU: Execution of Requests for Recovery and/or Precautionary Measures in Other EU Member States. *EC Tax Review*, 2014, 23.4.
- [5] GROSSOVÁ, M. *Finanční právo se zaměřením na daňové právo*. KEY Publishing, 2008. ISBN 978-80-87071-77-9.
- [6] HAMERNÍKOVÁ, B. *Veřejné finance: vybrané problémy*. Praha: Wolters Kluwer, 2017. ISBN 978-80-7552-577-2.
- [7] HRUBÁ SMRŽOVÁ, P. a P. MRKÝVKA. *Finanční a daňové právo*. 3. aktualizované a rozšířené vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2020. ISBN 978-80-7380-796-2.
- [8] JÁNOŠÍKOVÁ, P. a kol. *Daňové právo de lege lata*. 2. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2018. ISBN 978-80-7380-687-3.
- [9] KARFÍKOVÁ, M. a kol. *Teorie finančního práva a finanční vědy*. Praha: Wolters Kluwer, 2018. Právní monografie. ISBN 978-80-7552-935-0.
- [10] KŮRKA, V. a K. Svoboda. *Přehled judikatury ve věcech výkonu rozhodnutí a exekuce*. 2. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2013. ISBN 978-80-7478-374-6.
- [11] LICHNOVSKÝ, O. a kol. *Daňový řád s komentářem*. 4. vyd. C. H. Beck, 2021. ISBN 978-80-7400-838-2.
- [12] MATYÁŠOVÁ, L. *Daňový řád: s komentářem a judikaturou: podle stavu k 1.8.2015*. 2. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2015. Komentátor. ISBN 978-80-7502-081-9.

- [13] MÜLLEROVÁ, L. a M. ŠINDELÁŘ. *Účetnictví, daně a audit v obchodních korporacích*. Praha: Grada Publishing, 2016. ISBN 978-80-247-5806-0.
- [14] NOVOTNÁ, M. a kol. *Daňové řízení*. C. H. Beck, 2019. ISBN 978-80-7400-730-9.
- [15] ROZEHNAL, T. *Daňový řád: praktický komentář*. 2. vydání. Praktický komentář. Praha: Wolters Kluwer, 2021. ISBN 978-80-7598-963-5.

Elektronické citace

- [16] FINANČNÍ SPRÁVA ČR. *Daň silniční* [online]. 2022a [cit. 2023-10-07]. Dostupné z: https://www.financnisprava.cz/assets/cs/prilohy/d-seznam-dani/Informacni_letak_k_dani_silnicni_za_zdanovaci_obdobi_2022.pdf
- [17] FINANČNÍ SPRÁVA ČR. *Finanční úřad pro Pardubický kraj* [online]. 2023. [cit. 2023-11-19]. Dostupné z: <https://www.financnisprava.cz/cs/financni-sprava/financni-sprava-cr/organizacni-struktura/organy-financni-spravy/financni-urady/2800-financni-urad-pro-pardubicky-kraj>.
- [18] FINANČNÍ SPRÁVA ČR. *Počet daňových subjektů* [online]. 2017–2022 [cit. 2023-10-07]. Dostupné z: <https://www.financnisprava.cz/cs/dane/analyzy-a-statistiky/udaje-z-registru-danovych-subjektu/pocet-danovych-subjektu>
- [19] FINANČNÍ SPRÁVA ČR. *Výroční zpráva o činnosti Finanční správy České republiky* [online]. 2021 [cit. 2023-10-07]. Dostupné z: https://www.financnisprava.cz/assets/cs/prilohy/fs-financni-sprava-cr/Informace_o_cinnosti_FS_CR_za_rok_2021.pdf
- [20] FINANČNÍ SPRÁVA ČR. *Výroční zpráva o činnosti Finanční správy České republiky* [online]. 2022b [cit. 2023-10-07]. Dostupné z: https://www.financnisprava.cz/assets/cs/prilohy/fs-financni-sprava-cr/Vyrocní_zprava_o_cinnosti_FS_CR_za_rok_2022.pdf
- [21] Finfo ve škole. *Přímé daně* [online]. 2023a [cit. 2023-10-19]. Dostupné z: <https://www.finfoveskole.cz/cs/prime-dane>

- [22] Finfo ve škole. *Nepřímé daně* [online]. 2023b [cit. 2023-10-19]. Dostupné z: <https://www.finfoveskole.cz/cs/neprime-dane>
- [23] GENERÁLNÍ FINANČNÍ ŘEDITELSTVÍ. *Podmínky pro provádění elektronických dražeb (Dražební řád)* [online]. 2023 [cit. 2023-10-08]. Dostupné z: https://www.financnisprava.cz/assets/cs/prilohy/d-jine/76667_22_Drazebni_rad_elektronicke_drazby_V_1_1_2023.pdf
- [24] GENERÁLNÍ FINANČNÍ ŘEDITELSTVÍ. *Metodický pokyn: Zajištění daně zástavním právem* [online]. Praha, 2021 [cit. 2023-05-04]. Dostupné z: <https://www.financnisprava.cz/cs/dane/vymahani-dani/metodika/metodicky-pokyn-zajisteni-dane-zastavnim-pravem>
- [25] INTERNÍ INFORMACE poskytnutá na základě žádosti dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů
- [26] MINISTERSTVO FINANCÍ ČR. *Finanční správa ruší 77 územních pracovišť finančních úřadů* [online]. 2023 [cit. 2023-10-08]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/ministerstvo/media/tiskove-zpravy/2023/financi-sprava-zrusi-77-uzemnich-pracov-50907>
- [27] MINISTERSTVO FINANCÍ ČR. *Studijní text ke zvláštní části úřednické zkoušky pro obor státní služby* [online]. 2022 [cit. 2023-10-08]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/sluzba/clanek/zkusebni-otazky-a-odborna-literatura.aspx?q=Y2hudW09Mg%3d%3d>
- [28] MINISTERSTVO FINANCÍ ČR. *Metodická pomůcka k postupu při vymáhání nedoplatku na místním poplatku* [online]. 2017 [cit. 2023-10-21]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/dane-a-ucetnictvi/dane/mistni-spravni-a-soudni-poplatky/metodicka-doporuceni/2017/metodicka-pomucka-k-postupu-pri-vymahani-29528>
- [29] MINISTERSTVO FINANCÍ ČR. *Mezinárodní pomoc při vymáhání daňových pohledávek* [online]. 2019 [cit. 2023-10-31]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/kontrola-a-regulace/legislativa/mezinarodni-spoluprace-v-oblasti-dani/mezinarodni-pomoc-pri-vymahani-danovych#1>

[30] MINISTERSTVO SPRAVEDLNOSTI ČR. Základní schéma průběhu exekuce [online]. 2023 [cit. 2023-10-27]. Dostupné z: <https://exekuce.justice.cz/>

[31] NOVÁKOVÁ, R. PRAKTICKÝ PRŮVODCE INSOLVENČNÍM ŘÍZENÍM. *Pohledávky za majetkovou podstatou a majetek dlužníka (vratitelný přeplatek)* [online]. 2021 [cit. 2023-10-24]. Dostupné z: https://www.insolvencni-zakon-komentar.cz/?uniqueid=mRRWSbk196FNf8-jVUh4Eltu6PFEtumJimdF9kX4YAy3G_w98RRxlg&coolurl=1§ion=33

[32] OTEVŘENÁ DATA MINISTERSTVA FINANCÍ ČR. Přehled o daňových nedoplatcích [online]. 2015–2022 [cit. 2023-09-23]. Dostupné z: https://data.mfcr.cz/katalog/cs/dataset?query=P%C5%99ehled+o+da%C5%88ov%C3%BDch+nedoplate%C3%ADch+&sort_by=changed&sort_order=ASC

Právní předpisy

[33] Nařízení vlády č. 595/2006 Sb., o způsobu výpočtu základní částky, která nesmí být sražena povinnému z měsíční mzdy při výkonu rozhodnutí, a o stanovení částky, nad kterou je mzda postižitelná srážkami bez omezení (nařízení o nezabavitelných částkách)

[34] Usnesení č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod

[35] Zákon č. 26/2000 Sb., o veřejných dražbách, ve znění pozdějších předpisů

[36] Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů

[37] Zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů

[38] Zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon)

[39] Zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů

[40] Zákon č. 456/2011 Sb., o Finanční správě České republiky, ve znění pozdějších předpisů